

วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
ปีที่ 3 ฉบับที่ 7 (มกราคม - เมษายน 2566)
ISSN 2773 - 8949

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ในสาขาสังคมศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และพุทธศาสตร์ ของนักศึกษาและนักวิชาการทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงาน

เจ้าของ: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

253/7 ถนนวิสุทธิเทพ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

โทรศัพท์ 042-830-434 เว็บไซต์ <https://ojs.mbuslc.ac.th/index.php/issj>

อีเมล issj.27738949@gmail.com

ที่ปรึกษา

พระราชวรสาร

เจ้าคณะจังหวัดเลย (ธ)

พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.

รองอธิการบดีวิทยาเขตศรีล้านช้าง

พระมหาวัฒนา สุรจิตโต, ดร.

ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการศรีล้านช้าง

พระมหาจันทกมล อภิตโน, ดร.

รักษาการผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตศรีล้านช้าง

บรรณาธิการ

ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล

กองบรรณาธิการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย :

รศ.บุญช่วย ศิริเกษ

รศ.ดร.สุขพัฒน์ อนนทจารย์

ผศ.ดร.ชัชฌิมพงศ์ ศรีจันทร์

หน่วยงานภายนอก :

รศ.ดร.ภาสกร ดอกจันทร์

ผศ.ดร.ศักดิ์นาภรณ์ นันท์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

รศ.ดร.ภักดี โพธิสิงห์

ผศ.ดร.หอมหวล บัวระภา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รศ.ดร.พุทธรักษ์ ปราบนอก

ผศ.ดร.สุรพล พรหมกุล

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.ธงชัย ลิงอุดม

ผศ.ดร.ประยุทธ์ ชูสอน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผศ.ดร.อุเทน วัชรชินโรส

ผศ.ดร.ประสงค์ หัสรินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อหรือข้อมูลของผู้เขียนบทความ และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-blind peer review) เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้นิพนธ์ต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มใบมอบลิขสิทธิ์บทความให้แก่วารสารฯ พร้อมกับบทความต้นฉบับที่ได้แก้ไขครั้งสุดท้าย นอกจากนี้ ผู้นิพนธ์ต้องยืนยันว่าบทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์นั้น ได้ส่งมาตีพิมพ์เฉพาะในวารสารสังคมศาสตร์บูรณาการเพียงแห่งเดียวเท่านั้น หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้นิพนธ์อื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้นิพนธ์ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อนพร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อบรรณาธิการ ก่อนบทความจะได้รับการตีพิมพ์

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ

มกราคม - เมษายน / พฤษภาคม - สิงหาคม และ กันยายน - ธันวาคม

พิมพ์ที่ : สำรวยก้อปปีบ้านใหม่
34/6 ชุมชนบ้านใหม่ ถ. วิสุทธิเทพ ต. กุดป่อง
อ. เมือง จ. เลย

บทบรรณาธิการ

วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ ปีที่ 3 ฉบับที่ 7 ระหว่างเดือนมกราคม - เมษายน 2566 ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณผู้สนับสนุนบทความต่าง ๆ ที่ให้ความร่วมมือส่งบทความมาตีพิมพ์ โดยทุกบทความผ่านการกลั่นกรองจากกองบรรณาธิการ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งกรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงบทความ เพื่อให้วารสารเป็นที่ยอมรับในวงการวิชาการ โดยมุ่งเน้นให้วารสาร เป็นแหล่งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ในสาขาสังคมศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ ศีกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และพุทธศาสตร์ ของนักศึกษาและนักวิชาการทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงาน

วารสารฉบับนี้ประกอบด้วยบทความจำนวน 8 บทความ ได้แก่ 1) สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 2) การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย 3) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย 4) แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย 5) การปฏิบัติหน้าที่อุบาสก - อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 6) การศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม ศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา 7) การเสริมสร้างพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง และ 8) ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

กองบรรณาธิการขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้อ่านทุกท่านรวมทั้งยินดีน้อมรับคำติชมและคำแนะนำในการปรับปรุงการจัดทำวารสารในฉบับต่อไป

บทความที่ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและเผยแพร่ในวารสารฉบับนี้ เป็นทัศนคติและข้อคิดเห็นส่วนบุคคลของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือว่าเป็นทัศนคติและความรับผิดชอบของบรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

- ◆ **สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจ
ตระเวนชายแดนที่ 24**
COMPETENCIES OF BORDER PATROL POLICE SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE PATROL POLICE
SUPERVISION UNIT 24
ด.ต.หญิง ประกายพร ชัยจันทร์ และ สุพรรณณี บุญหนัก 1
- ◆ **การศึกษภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย**
CREATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE 21ST CENTURY UNDER LOCAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN LOEI PROVINCE
วิฒนกรณ์ บุญศรี 11
- ◆ **สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหาร
โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย**
COMPETENCIES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE SCHOOLS EFFECTIVENESS UNDER LOCAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN LOEI PROVINCE
จารุวรรณ บุญศรี 23
- ◆ **แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธารวาส จังหวัดเลย**
MOTIVATION IN BUDDHIST MEDITATION OF LAY MEN AND LAY WOMEN IN WAT SRISUTTANWAT,
LOEI PROVINCE
พระวิสันต์ ปสนนจิตโต (ปานเพชร)..... 35
- ◆ **การปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย**
THE PERFORMANCE OF LAY WORSHIPERS OF BUDDHIST IN BAN MAI COMMUNITY,
KUT PONG SUBDISTRICT MUANG DISTRICT, LOEI PROVINCE
กัณฑ์พงษ์ จุลราช 45
- ◆ **การศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา
แผนกสามัญศึกษา**
21ST CENTURY LEARNING SKILLS OF STUDENTS IN PHRARIYATIDHAMMA SRICHANWITTAYA SCHOOL,
DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION
พระมหาภคชดา สิริวิฑฒโน..... 55

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

- ◆ การเสริมสร้างพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
LEARNING SPACE ENHANCEMENT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY, SRILANCHANG CAMPUS
หทัยรัตน์ หล่มภูเขียว63
- ◆ ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง
FACTORS AFFECTING ANXIETY IN STUDYING POLITICAL SCIENCE OF MAHAMAKUT BUDDHIST
UNIVERSITY, SRILANCHANG CAMPUS
ธนวัฒน์ ชาวโพธิ์, ภัทรพล เสริมทรง และพระกัมภ์ปกรณ์ กุศลจิตโต (แก้วสุวรรณ) 73
- ภาคผนวก83

สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจ
ตระเวนชายแดนที่ 24

**COMPETENCIES OF BORDER PATROL POLICE SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER THE PATROL POLICE
SUPERVISION UNIT 24**

ด.ต.หญิง ประกายพร ชัยจันทร์¹

สุพรรณณี บุญหนัก²

¹ครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยเป้า อำเภอปากชม จังหวัดเลย

²เจ้าหน้าที่ประกันคุณภาพภายใน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

Pol.Sen.Sgt.Maj. Pragaipon Chaijan¹

Supanee Boonnak²

¹Principal of Ban Huai Pao Border Patrol Police School

²Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus

Corresponding Author E-mail: Pragaipon_CHai@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 และ (2) เปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของอัลฟาตามวิธีครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) เท่ากับ .98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วย การทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า (1) สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) การเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: สมรรถนะผู้บริหาร; โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน;

Abstract

This research aimed to (1) study the competence of border patrol police school administrators under the Patrol Police Supervision Unit 24. (2) compared the competence of border patrol police school administrators under the Patrol Police Supervision Unit 24, classified by status and work experience. The sample is 108 persons of border patrol police schools under the Patrol Police Supervision Unit 24. The tool used in this process was a questionnaire with its reliability, analyzed by Cronbach's Alpha coefficient, value of .98. The statistics used to analyzed the data were: frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research result found that (1) the competence of border patrol police school administrators under the Patrol Police Supervision Unit 24, in overall and each aspects are at the high level. (2) the competence of border patrol police school administrators under the Patrol Police Supervision Unit 24, classified by status and work experience, are not difference.

Keywords: Competence of Administrators; Border Patrol Police Schools;

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ปรึบปรุ้งแก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เนื้อหาสำคัญคือ เพื่อการปฏิรูปการศึกษาของประเทศทั้งระบบ การพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงโดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อม และมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่องโดยรัฐจัดสรรงบประมาณให้อย่างเพียงพอ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549) การพัฒนาพื้นที่แห่งการเรียนรู้จำเป็นจะต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ดำเนินการจัดการศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทศคติ และแรงจูงใจในการพัฒนาพื้นที่แห่งการเรียนรู้เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย (มานะ คุรุธาโรจน์, 2563)

สมรรถนะ (Competency) มีความสำคัญและถือเป็นหัวใจของระบบการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันในห้วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา มีนักวิจัยได้พิสูจน์ได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ดีมีประสิทธิภาพผลมีความเชื่อมสัมพันธ์กันกับโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ (Murphy, 1997) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและการประเมินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ โดยกำหนดให้มีการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม และสมรรถนะประจำสายงานประกอบด้วย การวิเคราะห์และสังเคราะห์

การสื่อสารและการจูงใจ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการมีวิสัยทัศน์ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2548)

จังหวัดเลยเป็นจังหวัดชายแดนติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว เป็นพื้นที่ระยะยาวหลายกิโลเมตร ตั้งแต่อำเภอปากชมทางทิศตะวันออก จนถึงอำเภอด่านซ้ายในทิศตะวันตก จึงมีโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในหลายอำเภอ เพื่อเป็นการพัฒนาการศึกษาของคนชายขอบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดเลยต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

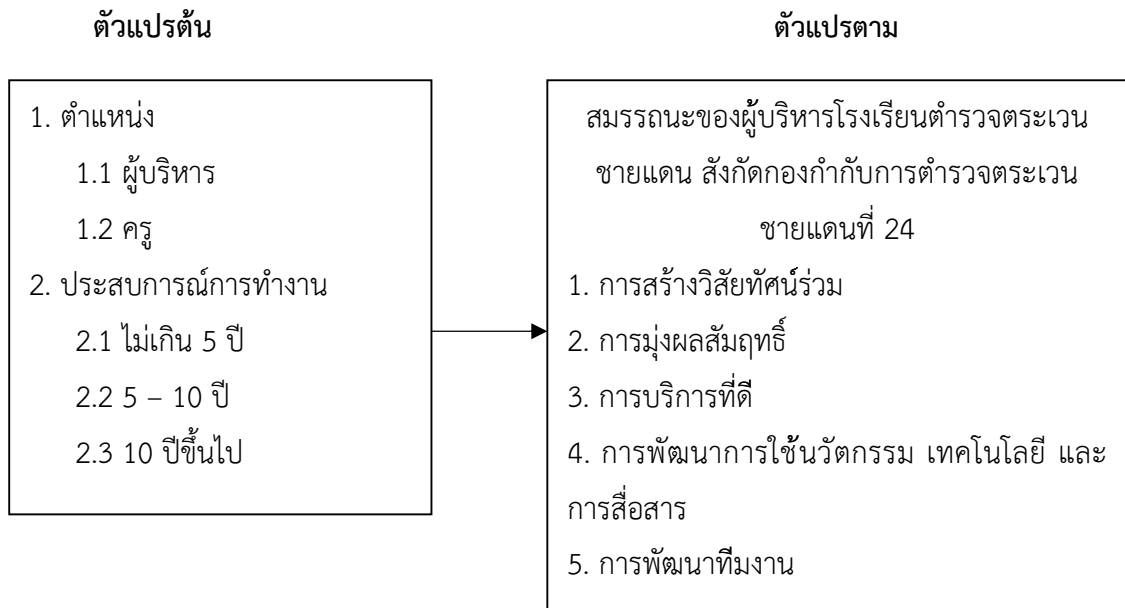
1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 แตกต่างกัน
2. บุคลากรโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาวิจัยบุคลากรโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีสถานะต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 แตกต่างกันครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดดังนี้

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัย เรื่องสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำนวน 145 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (19760, อ้างในจักรกฤษณ์ โปตาพล และสุพรรณิ บุญหนัก, 2563: 102) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 108 คน ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยยึดสถานะเพื่อกระจายข้อมูลประชากร โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	ตำแหน่ง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ผู้บริหาร	20	15
2	ครู	125	93
รวม		145	108

(ที่มา: สำนักงานเทศบาลเมืองชุมแพ)

จากตารางที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยยึดตามตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อกระจายข้อมูลประชากร หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากเพื่อระบุตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้นำมาบางส่วนจากแบบสอบถามของผู้วิจัยท่านอื่น ๆ มาดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสม แบบสอบถามมีเนื้อหาประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานะ และประสบการณ์การทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แปลผลข้อมูลตามเกณฑ์ ดังนี้

5	หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 เป็นแบบปลายเปิด (Open end)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลการมีระดับสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 เพื่อหาค่าเฉลี่ยเพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทำการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้ (วนิดา วาติเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทีฆทรัพย์, 2560: 315)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐาน เปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำแนกตามตำแหน่ง ด้วยสถิติ t-test

4. วิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐาน เปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้วยสถิติ F-test

ผลการวิจัย

1. การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 ในภาพรวม

	การสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม	4.20	0.44	มาก	4
2	ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.31	0.42	มาก	1
3	ด้านการบริการที่ดี	4.25	0.45	มาก	2
4	ด้านการพัฒนาการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และการสื่อสาร	4.17	0.47	มาก	5
5	ด้านการพัฒนาทีมงาน	4.23	0.53	มาก	3
	รวม	4.23	0.51	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.42) รองลงมา คือ ด้านการบริการที่ดี ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.45) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.60)

2. การเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24

ตารางที่ 3 สรุปผลเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำแนกตามตำแหน่ง และประสพการณ์การทำงาน

ข้อมูลส่วนบุคคล	t-test	F-test	Sig	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
ตำแหน่ง	1.78		0.08		✓
ประสพการณ์การทำงาน		1.13	0.32		✓

จากตารางที่ 3 พบว่า จากการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำแนกตามตำแหน่ง และประสพการณ์การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย

1. สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ รองลงมา คือ ด้านการบริการที่ดี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และการสื่อสาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสมรรถนะมีความสำคัญและถือเป็นหัวใจของระบบการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน สอดคล้องกับรัชนีกร แสงสว่าง และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2564: 204) ได้ศึกษาการศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับบรรลุ ชินน้ำพอง และวัลลภา อารีรัตน์ (2556: 92) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดย

พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรกเรียงตามลำดับ คือ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านการมีวิสัยทัศน์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการสื่อสารและการจูงใจ

2. จากการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีบุคลากรไม่มาก และผู้บริหารได้แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกให้บุคลากรได้เห็นถึงความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่และร่วมกันพัฒนากับบุคลากรสอดคล้องกับดวงนภา เกียรติเมธี และนพดล เจนอักษร (2562: 204) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า ผลเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับพระมหาอุทตนา ตุ่มอ่อน รชฎ สุวรรณภู และ สุเทพ ทองประดิษฐ์ (2558: 56) ได้ศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของครู ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า ผู้บริหารและครูเห็นว่าครูมีสมรรถนะประจำสายงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. จากการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและบุคลากรได้มีการพัฒนาและร่วมกันพัฒนากันอย่างใกล้ชิดอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะงานพิเศษต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ยกตัวอย่างเช่น โครงการพระราชดำริ ทำให้แต่ละคนได้เห็นถึงความตั้งใจทำงานของผู้บริหารที่ต้องการถวายงานให้กับสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แสดงออกถึงความจงรักภักดีสอดคล้องกับชนพล ใจดี และกัลยมน อินทุสุต (2564: 68 – 69) ได้ศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการรับรู้ต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับนันทัก สุขโข (2560: 5) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติ

จากผลการวิจัย สามารถนำข้อเสนอแนะดังนี้

1. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ผู้บริหารควรใช้เทคนิคการบริหารงานที่มีประสิทธิผล ในการจัดการที่สอดคล้องกับภารกิจของโรงเรียน ควรมีการรับฟังความคิดเห็น ใหม่ๆ เพื่อนำไปสู่ทางออกที่สร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาของโรงเรียน

2. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ควรมีการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้บุคลากรมีความรับผิดชอบในการพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อยกระดับคุณภาพของห้องเรียน

3. การบริการที่ดี ผู้บริหารควรมีช่องทางในการนำข้อคิดเห็นและคำแนะนำของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไปพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน จัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียนของนักเรียน เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ส่งผลให้การทำงานมีความสะดวกรวดเร็วขึ้น

4. การพัฒนาการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และการสื่อสาร ผู้บริหารควรศึกษาเทคนิควิธีการกระบวนการต่าง ๆ ที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ส่งเสริมและนำนวัตกรรมใหม่ ๆ รวมถึงการจัดหาทรัพยากรให้เพื่อดำเนินการฝึกฝนและพัฒนาตามความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน ควรมีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายให้กับผู้ปกครองหรือนักเรียน

5. การพัฒนาทีมงาน ผู้บริหารควรสนับสนุนความคิดริเริ่มในรูปแบบการทำงานเป็นทีม เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ร่วมมือกันในการทำงานเป็นทีม และสร้างความสัมพันธ์อันดีงามภายในโรงเรียน พัฒนาทักษะปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24

2. ควรมีศึกษาแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24

องค์ความรู้ที่ได้

สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ รองลงมา คือ ด้านการบริการที่ดี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และการสื่อสาร

เอกสารอ้างอิง

- จักรกฤษณ์ โปตาพล และสุพรรณิ บุญหนัก. (2563). สถิติเพื่อการวิจัย และการใช้โปรแกรม SPSS ในการวิจัย. เลย: สำรวยก้อปปี บ้านใหม่.
- ดวงนภา เกียรติเมธี และนพดล เจนอักษร. (2562). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(1). มกราคม - มิถุนายน 2562, หน้า 204 - 214.
- ชนพล ใจดี และกัลยมน อินทุสุต. (2564). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(5). พฤษภาคม 2564, 68 - 79.
- นันทภัก สุขโข. (2560). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. *วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.*
- บรรลุ ชินน้ำพอง และวัลลภา อารีรัตน์. (2556). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัย บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 7(1). มกราคม - มีนาคม 2556, หน้า 92 - 103.
- พระมหาอุทตนา ตุ่มอ่อน, รชฎ สุวรรณภูฏ, และ สุเทพ ทองประดิษฐ์. (2558). สมรรถนะประจำสายงานของครู ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 5(3). กันยายน - ธันวาคม 2558, หน้า 56 - 63.
- มานะ ครุฑาโรจน์. (2563). กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยุคการศึกษา 4.0. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(9), 351-369.
- รัชนิกร แสงสว่าง และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2564). การศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 13(2). กรกฎาคม - ธันวาคม 2564, หน้า 203 - 221.
- วนิดา วาตีเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทิมทรัพย์. (2560). *ระเบียบวิธีวิจัยจากแนวคิดทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). *มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2548). *กฎหมายและหนังสือเวียนของ ก.ค.ศ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Murphy. J. (1997). Putting New School Leaders to the Test. *Education week*, 21(11), 24-26.

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
สังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย
**CREATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE
21ST CENTURY UNDER LOCAL ADMINISTRATIVE
ORGANIZATIONS IN LOEI PROVINCE**

วัฒนกรณ์ บุญศรี

หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษาเทศบาลเมืองวังสะพุง

Wattana Boonsorn

Head of Education Administration of Wangsaphung Municipality
Corresponding Author E-mail: Jaruwan. Boon@gmail.com @gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย และ (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน โรงเรียนสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย จำนวนทั้งหมด 175 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของอัลฟาตามวิธีครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) เท่ากับ .96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วย การทดสอบค่าที และค่าเอฟ

ผลการวิจัย พบว่า (1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย จำแนกตามตำแหน่ง กับประสบการณ์การทำงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ การเปรียบเทียบตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; การศึกษาในศตวรรษที่ 21;

Abstract

This research aimed to (1) study the creative leadership of school administrators in the 21st Century. (2) compared the creative leadership of school administrators in the 21st Century under Local Administrative Organizations in Loei province, classified by status educational level, and work experience. The sample group was 175 persons of the

administrators and teachers in the schools under Local Administrative Organizations in Loei province. The tool used in this process was a questionnaire with its reliability, analyzed by Cronbach's Alpha coefficient, value of .96. The statistics used to analyzed the data were: frequency, percentage, mean, standard deviation, T-test, and F – test.

The research result found that (1) the creative leadership of school administrators in the 21st Century under Local Administrative Organizations in Loei province, in overall and each aspects were at the high level. (2) Comparing the creative leadership of school administrators in the 21st Century under Local Administrative Organizations in Loei province, classified by status was found that there were statistically significant differences at 0.01, and work experience was found that there were statistically significant differences at 0.05, and educational level found that there was not difference.

Keywords: Creative Leadership; 21st Century Education;

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์ (2552 อ้างถึงใน แพรดดาว สอนองพันธ์ , 2557) กล่าวว่า สัญญาประชาคมยุคใหม่ต่างจากยุคที่ผ่านมา กล่าวคือ คนที่มีความรู้ มีทักษะในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้เท่านั้นจึงจะประสบผลสำเร็จ “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” จะช่วยให้สามารถเรียนรู้และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ดังนั้น ทักษะแห่งศตวรรษใหม่จึงเป็นใบเบิกทางสู่การเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจ ส่วนคนที่ปราศจากทักษะดังกล่าวก็ต้องจมปลักอยู่กับงานที่มีทักษะน้อยและค่าจ้างต่ำ ความเชี่ยวชาญในทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงกลายเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับพลเมืองในยุคปัจจุบัน

การปฏิรูปการศึกษา มุ่งให้เกิดคุณภาพทั้งในด้านการผลิตกระบวนการจัดการและปัจจัยต่าง ๆ โดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษาพัฒนาทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA) บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวคือ ผู้บริหารโรงเรียน เพราะต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความสามารถ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียนการสอน และการเรียนรู้ รวมทั้งประสานสัมพันธ์ ระดมและจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (สุพล วังสินธุ์, 2545)

โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นความคาดหวังของคนในชุมชน และเป็นตัวชี้วัดความเป็นผู้นำของผู้บริหารท้องถิ่นในด้านการพัฒนาคุณภาพของคนในชุมชน การพัฒนาความเป็นเลิศจึงมีความสำคัญ เพื่อให้มีคุณภาพ มีมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนดและสามารถประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อความเชื่อมั่นของชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนทั้งสิ้น ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกจะต้องแตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษาในอดีต คุณลักษณะตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตามมาตรา 39 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้กระทรวงกระจายอำนาจบริหารจัดการ ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2543)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา และส่งเสริมการมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อส่งผลให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

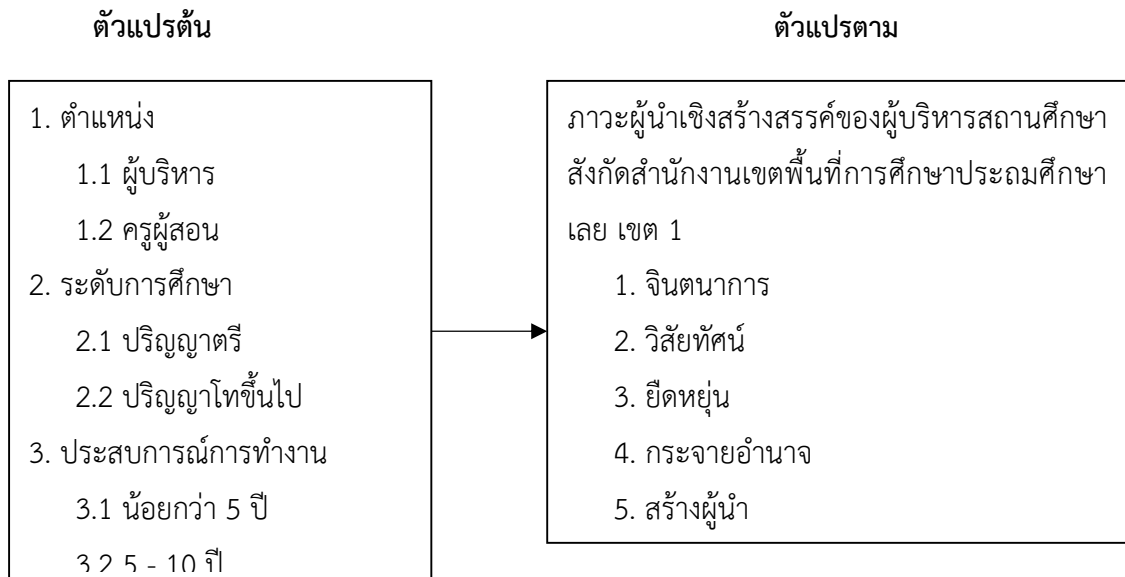
1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลยแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลยแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลยแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาวิจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดโดยใช้แนวคิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของจักรกฤษณ์ โปตาพล (2564) ดังนี้

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัย เรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย ปีการศึกษา 2563 จำนวน 26 โรงเรียน ประชากรประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 32 คน ครู จำนวน 292 คน รวมทั้งหมด 324 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970 : 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 175 คน จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตำแหน่ง	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ผู้บริหารโรงเรียน	32	17
ครูผู้สอน	292	158
รวม	324	175

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยยึดตามตำแหน่ง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ครอบคลุม หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling) ด้วยการจับสลาก เพื่อระบุผู้ให้ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้นำมาบางส่วนจากแบบสอบถามของผู้วิจัยท่านอื่น ๆ มาดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสม แบบสอบถามมีเนื้อหาประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์การทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แปลผลข้อมูลตามเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย เป็นแบบปลายเปิด (Open end)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลการมีระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย เพื่อหาค่าเฉลี่ยเพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทำการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้ (วนิดา วาตีเจริญ, รัชสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทีฆทรัพย์, 2560: 315)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐาน เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย จำแนกตามตำแหน่ง ด้วยสถิติ t-test

4. วิเคราะห์การทดสอบเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยสถิติ t-test

5. วิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐาน เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้วยสถิติ F-test

ผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ในภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
1 จินตนาการ	4.03	0.77	มาก
2 วิสัยทัศน์	4.10	0.72	มาก
3 ยืดหยุ่น	4.06	0.80	มาก
4 กระจายอำนาจ	4.00	0.82	มาก
5 สร้างผู้นำ	3.96	0.79	มาก
รวม	4.01	0.76	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.72) รองลงมา คือ ด้านยืดหยุ่น ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.80) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสร้างผู้นำ ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.79)

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตารางที่ 3 สรุปเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ข้อมูลส่วนบุคคล	t-test	F-test	Sig	ผลการทดสอบสมมุติฐาน	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
ตำแหน่ง	2.37**		0.02	✓	
ระดับการศึกษา	1.89		0.09		✓
ประสบการณ์การทำงาน		9.58**	0.00	✓	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำแนกตามประสบการณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ รองลงมา คือ ด้านยืดหยุ่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสร้างผู้นำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน มีการศึกษาและพัฒนาตนเองในระดับที่สูงขึ้น และก่อนที่จะมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาก็ได้มีกระบวนการคัดเลือก และได้พัฒนาในด้านต่าง ๆ อีกทั้งเมื่อได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารแล้วก็ได้ฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น ได้มีการอบรม ประชุม สัมมนา ต่อเนื่องสอดคล้องกับวินา สุทธิโพธิ์ และจักรกฤษณ์ โปตาพล (2561: 99) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับชุตติมา สีรอด (2565: 105) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีความยืดหยุ่น และปรับตัว และด้านการมีวิสัยทัศน์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีจินตนาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

2. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ามุมมองและความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการแสดงพฤติกรรมการนำต่อบุคลากรกับบุคลากรยังมีช่องว่างระหว่างกัน โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันทำให้บุคลากรต้องการผู้นำที่สามารถแก้ปัญหาและนำองค์กรให้ปลอดภัย ดังที่ Stanley, Williams W. (1964) ได้ศึกษาลักษณะของผู้บริหารในอนาคต พบว่า ผู้บริหารในอนาคตจะต้องเป็นผู้ที่รอบรู้ มีการศึกษาดี เป็นผู้ที่มีความสามารถ มีลักษณะธรรมชาติของการเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ดีและเป็นคนที่มีลักษณะเป็นตัวเอง มีจินตนาการ ความกล้าหาญ เมื่อเข้าดำรงตำแหน่งและร่วมมือในโครงการศึกษาต่าง ๆ เขาจำเป็นต้องยอมรับ ริเริ่ม กล้าที่จะทำการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เพื่อการบรรลุแนวทางใหม่ของการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ Sternberg, R. J.

(2006) ในฐานะสมาชิกของสมาคมผู้บริหารสถานศึกษาแห่งแคลิฟอร์เนียได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ด้านที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำสถานศึกษาที่ดีนั้น จะต้องประกอบไปด้วย การตัดสินใจที่ชาญฉลาดมีความคิดสร้างสรรค์ในการนำหลักสูตรมาปรับใช้ได้จริง มีวิสัยทัศน์ที่สร้างสรรค์ในการวิเคราะห์ความคิดของตนเองและของบุคลากรเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร มีความสามารถในการโน้มน้าวใจบุคลากรในสถานศึกษาให้เห็นคุณค่าของตนเอง และทำให้ทุกคนมีเป้าหมายร่วมกัน

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ได้มีการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด และพร้อมปรับเปลี่ยนตามนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งทุก ๆ 4 ปี สอดคล้องกับประจวบ แจ้โพธิ์ (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทผู้บริหารในการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สำนักงานเขตบึงกุ่มสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารในการพัฒนาการทำงานเป็นทีม ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับนัยนา ชนาฤทธิ์ (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 จำแนกตามสถานภาพในการทำงาน ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย จำแนกตามประสบการณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประสบการณ์ในการทำงานเป็นการหล่อหลอมวัฒนธรรมองค์กรของท้องถิ่นไปสู่บุคลากร สอดคล้องกับกาญจนา ศิลา (2556 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน (เครือข่ายที่ 19) พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน (เครือข่ายที่ 19) จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของครู พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ และด้านการเจรจาต่อรอง มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการบริหารเวลา ด้านการสื่อสาร ด้านการไว้วางใจ ด้านการทำงานเป็นทีม พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติ

จากผลการวิจัย สามารถนำข้อเสนอแนะดังนี้

1. จินตนาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการเชื่อมโยงพลังความสามารถของคนในองค์กร ควรจัดกิจกรรมให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจช่วยกันคิดช่วยกันทำเพื่อกระตุ้นให้ครูและบุคลากรมีแรงบันดาลใจในการทำงาน
2. ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการให้กำลังใจ และเป็นพี่ที่ปรึกษา รวมทั้งช่วยกระตุ้นให้ครูและบุคลากรทำงานได้อย่างเต็มศักยภาพและอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรทำงานให้เสร็จทันเวลา
3. ด้านยืดหยุ่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการคิดหาวิธีการใหม่ๆ พร้อมทั้งกระจายอำนาจและให้อิสระในการทำงานกับผู้ร่วมงาน ประเมินผลการทำงานตามความเป็นจริงด้วยวิธีที่เหมาะสมและหลากหลาย
4. ด้านกระจายอำนาจ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมบรรยากาศการทำงาน ให้บุคลากรยอมรับในคุณค่าของเพื่อนร่วมงาน ระบุหน้าที่ของผู้ร่วมงานให้ชัดเจนและประชุมเกี่ยวกับปัญหา แบ่งปันข้อมูลข่าวสาร และจัดระเบียบการติดต่อสื่อสารให้เป็นระบบ และควรใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการติดต่อสื่อสาร เช่น Line Facebook มาใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร
5. ด้านสร้างผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการดูแลเอาใจใส่ครูและบุคลากรแต่ละคนอย่างใกล้ชิดและเท่าเทียมกัน รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เปิดโอกาสให้ได้ใช้ความรู้ความสามารถ โดยการมอบหมายงานอย่างทั่วถึงและเหมาะสมตามความถนัดของแต่ละบุคคล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย
2. ควรมีศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย

องค์ความรู้ที่ได้

ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ รองลงมา คือ ด้านยืดหยุ่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสร้างผู้นำ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ศิลลา. (2556). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน (เครือข่ายที่ 19)*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์: ผู้นำในยุค Disruptive. *วารสารวิจัยศรีล้านช้าง*, 1(3). ตุลาคม – ธันวาคม 2564, หน้า 33 – 44.
- ชุติมา สีรอด. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. *วารสารสถาบันวิจัยพินิตธรรม*, 9(3). กันยายน - ธันวาคม 2565, 105 – 120.
- นัยนา ขนาทฤทธิ. (2556). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5*. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ประจวบ แจ้โพธิ์. (2557). ความคิดเห็นของครูต้อบอบทาผู้บริหารในการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สำนักงานเขตบึงกุ่มสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 28(87). กรกฎาคม - กันยายน 2557. หน้า 268 – 287.
- แพรวดาว สมองฝัน. (2557). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 37(4). ตุลาคม - ธันวาคม 2557, หน้า 42 – 50.
- วนิดา วาตีเจริญ, รั้งสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทีฆทรัพย์. (2560). *ระเบียบวิธีวิจัยจากแนวคิดทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- วินา สุทธิโพธิ์ และจักรกฤษณ์ โปตาพล. (2561). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*, 7(2). กรกฎาคม-ธันวาคม 2561, หน้า 99 -114.
- สุพล วังสินธุ์. (2545). การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา. *วารสารวิชาการ*, 5(6). มิถุนายน 2545, หน้า 29 – 30.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2543). *การบริหารเขตพื้นที่การศึกษา: เพื่อคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา..
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Stanley, Williams W. (1964). *Educational Administration in the Elementary School Task and Challenge*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Sternberg, R. J. (2006). The Nature of Creativity. *Creativity Research Journal*, 18, 87-98.

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน
สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย
**COMPETENCIES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING
THE SCHOOLS EFFECTIVENESS UNDER LOCAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS
IN LOEI PROVINCE**

จารุวรรณ บุญศรี

รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลวังสะพุง 1

Jaruwan Boonsorn

Deputy Director of Wangsaphung Municipality School 1
Corresponding Author E-mail: Jaruwan.Boon@gmail.com @gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา (2) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน และ (4) ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 175 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของอัลฟาตามวิธีครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) เท่ากับ .82 โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และสร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ตัวแปรตามโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า (1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (4) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นตัวทำนายประสิทธิผลของโรงเรียน มี 3 ด้านคือ ด้านการพัฒนาทีมงาน (X_2) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (X_1) และด้านการบริการที่ดี (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.801 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่เป็นบวกทุกค่า มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 64.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: สมรรถนะของผู้บริหาร; ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน;

Abstract

This research aimed to (1) study the competency of school administrators. (2) study the schools effectiveness. (3) the relationship between competency of school administrators and schools' effectiveness, (4) the competency of school administrators affecting the effectiveness of schools. The sample was 175 persons of the administrators and teachers in the schools under Local Administrative Organizations in Loei province.. The tool used in this process was a questionnaire with its reliability, analyzed by Cronbach's Alpha coefficient, value of .82. The statistical data was analyzed using ready-to-use computer program to search for percentage, mean, standard deviation and correlation coefficient. The regression equation was created for predicting the dependent variables through the method of stepwise multiple regression analysis.

The research result found that (1) The overall and each aspect of the competence of school administrators were rated at the highest level. (2) Overall and each aspects of schools' effectiveness were at a high level. (3) The positive relationship between competency of school administrators and schools' effectiveness was found with statistical significance at the 0.01 level. (4) The three competencies of school administrators that could predict the effectiveness of schools included the team development (X5), the creating a common vision (X2), and the service mind (X3). The value of multiple correlation coefficient was 0.801, all regression coefficients were found with the positive value, and the prediction capability was at 64.10% with statistical significance at the 0.01 level.

Keywords: Classroom Research; Teacher-Professional Training;

บทนำ

แผนแม่บทการปฏิรูประบบราชการ พ.ศ. 2540 – 2544 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีการปฏิรูปในลักษณะองค์รวม เพื่อเปลี่ยนแปลงระบบบริหารภาครัฐแบบเดิมที่ใช้มาเป็นเวลานานไปสู่รูปแบบการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการแบบมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ ทำให้ส่วนราชการต้องกำหนดยุทธศาสตร์ให้เกิดผลโดยเร็ว ด้วยเหตุผลนี้จึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานจะต้องพัฒนาข้าราชการให้มีสมรรถนะ เพื่อเป็นผู้ปฏิบัติงานที่ทรงความรู้ สามารถพัฒนาตนเองให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของโลก (สมเกียรติ ศรีลัมภ์. 2547) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552) ได้เสนอผลการปฏิรูปการศึกษาในช่วงพ.ศ. 2542 -2551 มีแนวทางการปฏิบัติเพื่อผลิตและพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา 2 ประการ คือ 1) การพัฒนาระบบผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยมีระบบคัดกรองคนที่เข้ามาเป็นครู มีการจูงใจคนดี คนเก่งเข้ามาเรียนครู 2)

การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยมีโครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบมีการปรับปรุง และพัฒนาระบบ และเกณฑ์การประเมินสมรรถนะวิชาชีพครู ให้เชื่อมโยงกับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ อันจะส่งผลให้ครูมีความตระหนักในความสำคัญและคุณค่าของการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง สามารถจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูงขึ้น

โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นความคาดหวังของคนในชุมชน และเป็นตัวชี้วัดความเป็นผู้นำของผู้บริหารท้องถิ่นในด้านการพัฒนาคุณภาพของคนในชุมชน การพัฒนาความเป็นเลิศจึงมีความสำคัญ ต้องมีแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อก้าวสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่โรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนต้องพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความมุ่งมั่นต่อการบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อให้มีคุณภาพ มีมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนดและสามารถประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อความเชื่อมั่นของชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ข้อค้นพบที่ได้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหาร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำไปกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้บริหารเพื่อนำไปสู่ประสิทธิผลในการจัดการศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลยสู่ความเป็นเลิศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

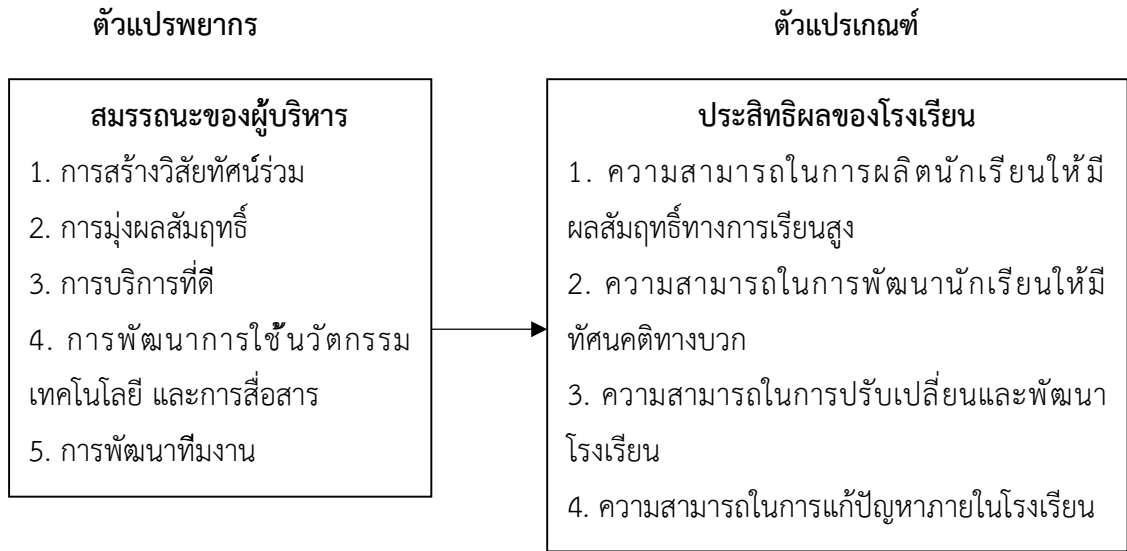
1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย
4. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย

สมมติฐานการวิจัย

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย
2. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาวิจัยสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด ดังนี้

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัย เรื่องการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย ปีการศึกษา 2563 จำนวน 26 โรงเรียน ประชากรประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 32 คน ครู จำนวน 292 คน รวมทั้งหมด 324 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970 : 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 175 คน จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตำแหน่ง	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ผู้บริหารโรงเรียน	32	17
ครูผู้สอน	292	158
รวม	324	175

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยยึดตามตำแหน่ง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ครอบคลุม หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling) ด้วยการจับสลาก เพื่อระบุผู้ให้ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้นำมาบางส่วนจากแบบสอบถามของผู้วิจัยท่านอื่น ๆ มาดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสม แบบสอบถามมีเนื้อหาประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์การทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคอร์ท (Likert) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แปลผลข้อมูลตามเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคอร์ท (Likert) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แปลผลข้อมูลตามเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

- 2 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย เพื่อหาค่าเฉลี่ยเพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทำการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้ (วนิดา วาติเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทีฆทรัพย์, 2560: 315)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 กำหนดเกณฑ์อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 กำหนดเกณฑ์อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 กำหนดเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 กำหนดเกณฑ์อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 มีกำหนดเกณฑ์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson Product Moment Coefficient

4. วิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐาน สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย โดยใช้การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย
- ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ในภาพรวม

ที่	สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม	4.71	0.18	มากที่สุด	2
2	ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.61	0.15	มากที่สุด	5
3	ด้านการบริการที่ดี	4.80	0.15	มากที่สุด	1

ที่	สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
4	ด้านการพัฒนาการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และการสื่อสาร	4.67	0.20	มากที่สุด	3
5	ด้านการพัฒนาทีมงาน	4.63	0.15	มากที่สุด	4
	รวม	4.69	0.12	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.12) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริการที่ดี ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.15) รองลงมา คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.18) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.15)

2. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ในภาพรวม

ที่	ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.20	0.44	มาก	3
2	ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.31	0.42	มาก	1
3	ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน	4.25	0.45	มาก	2
4	ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน	4.17	0.47	มาก	4
	รวม	4.23	0.45	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.145) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.15) รองลงมา คือ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.18) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.15)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y _{รวม}
X ₁	.175**	.776**	.177**	.165**	.544**
X ₂	.161**	.324**	.145**	.178**	.319**
X ₃	.029	.651**	.206**	.175**	.427**
X ₄	.112	.223**	.493**	.205**	.339**
X ₅	.205**	.747**	.173**	.165**	.551**
X _{รวม}	.112	.747**	.372**	.219**	.616**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาทีมงานกับประสิทธิผลของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกสูงสุด และสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกเป็นอันดับสุดท้าย

4. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นตัวทำนายประสิทธิผลของโรงเรียน มี 3 ด้านคือ ด้านการพัฒนาทีมงาน (X₅) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (X₁) และด้านการบริการที่ดี (X₃) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.801 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่เป็นบวกทุกค่า มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 64.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเขียนเป็นสมการในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ (Unstantdardized Score)

$$Y=1.549 + 0.291(X_5) + 0.187(X_1) + 0.144(X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Stantdardized Score)

$$Z_y = 0.396 (Z x_5) + 0.286 (Z x_1) + 0.213(Z x_3)$$

การอภิปรายผลการวิจัย

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการบริการที่ดี รองลงมา คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจบการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในด้านการบริหารการศึกษา รวมถึงได้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างเข้ม ก่อนเข้ารับตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีการอบรมเกี่ยวกับสมรรถนะต่าง ๆ และมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ มิติ สอดคล้องกับเบญจพร วาทิกานท์ (2559) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับอัจฉรา พยัคฆ์เกษม (2559) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอคลองขลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก รองลงมา คือ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องเร่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพอย่างเร่งด่วนสอดคล้องกับแนวคิดของธีระ รุญเจริญ กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักของโรงเรียนและเป็นผู้นำวิชาชีพที่ต้องมีสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรมตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำไปสู่การจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ธีระ รุญเจริญ, 2550 อ้างถึงใน วีระเชษฐ์ ฮาดวิเศษ, 2551) สอดคล้องกับสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิราภร หมวดเพชร (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสงขลา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของจตุรภัทร ประทุม (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาที่มงานกับประสิทธิผลของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกสูงสุด และสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียน มี

ความสัมพันธ์ทางบวกเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารที่ตั้นั้นต้องมีความรู้ความสามารถในการนำสถานศึกษานั้น ๆ ให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งความสามารถนั้นก็คือ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับบรรลุ ชินน้ำพอง และวัลลภา อารีรัตน์ (2556: 92) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับเกรียงไกร แสนสุข ดร.สุรัตน์ ดวงขาทม และดร.ชรินดา พิมพบุตร (2565: 284) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน กับประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .762

4. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นตัวทำนายประสิทธิผลของโรงเรียน มี 3 ด้านคือ ด้านการพัฒนาทีมงาน (X_5) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (X_1) และด้านการบริการที่ดี (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.801 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่เป็นบวกทุกค่า มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 64.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการที่ผู้บริหารจะทำงานได้สำเร็จไม่ใช่เกิดจากผู้บริหารคนเดียว แต่ในฐานะผู้นำ ผู้บริหารจะต้องใช้อิทธิพลเพื่อให้บุคลากรทำงานให้สำเร็จคล่องอย่างมีประสิทธิภาพก่อเกิดประสิทธิผลต่อองค์กรตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับจิรนนท์ ม่วงพิณ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า สมรรถนะที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคี ด้านการบริหารงานวิชาการ บริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อรับการประเมินภายนอก และด้านการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสอดคล้องกับเกรียงไกร แสนสุข ดร.สุรัตน์ ดวงขาทม และดร.ชรินดา พิมพบุตร (2565: 284) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 7 ด้าน พบว่ามีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารสถานศึกษา 2) ด้านหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 64.50 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 28477

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติ

จากผลการวิจัย สามารถนำข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้บริหารต้องวางแผนพัฒนาที่ทีมงานอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการและแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรในอนาคต ควรให้มีการจัดทำแผนการพัฒนาตนเอง
2. ผู้บริหารควรมีการพัฒนาเส้นทางสายอาชีพให้กับบุคลากร และควรมีการแนะนำสนับสนุนความก้าวหน้าบุคลากรอย่างเป็นระบบ มีเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบที่ชัดเจน และเป็นธรรม
3. ผู้บริหารควรมีการมอบหมายงานให้บุคลากรตามความถนัด มีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันเพื่อเกิดความเป็นเจ้าของ และกระตุ้นให้เกิดความท้าทายในการทำงานในหน้าที่รับผิดชอบแต่ละคน
4. ผู้บริหารควรมีช่องทางในการนำข้อคิดเห็นและคำแนะนำของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไปพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน จัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียนของนักเรียน เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ส่งผลให้การทำงานมีความสะดวกรวดเร็วขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเชิงคุณภาพเป็นกรณีศึกษา เพื่อค้นหาแนวทางวิธีปฏิบัติสู่โรงเรียนที่มีประสิทธิผลสูงสุด
2. ควรมีศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย

องค์ความรู้ที่ได้

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นตัวทำนายประสิทธิผลของโรงเรียน มี 3 ด้านคือ ด้านการพัฒนาทีมงาน (X_5) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (X_1) และด้านการบริการที่ดี (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.801 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่เป็นบวกทุกค่า มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 64.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเขียนเป็นสมการในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$Y = 1.549 + 0.291(X_5) + 0.187(X_1) + 0.144(X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$Z_y = 0.396 (Z x_5) + 0.286 (Z x_1) + 0.213(Z x_3)$$

เอกสารอ้างอิง

เกรียงไกร แสนสุข ดร.สุรัตน์ ดวงชาต และดร.ชรินดา พิมพ์บุตร. (2565). สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม

- เขต 2. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 10(39). เมษายน - มิถุนายน 2565, หน้า 284 – 293.
- จตุรภัทร ประทุม. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิราพร หมวดเพชร, รพีพรรณ สุวรรณณัฐโชติ และรุจิราพรรณ คงช่วย. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสงขลา. การประชุม ชาติใหญ่ วิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6. 26 มิถุนายน 2558, หน้า 75-86). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- จิรนนท์ ม่วงพิน. (2557). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี.
- บรรลุ ชินน้ำพอง และวัลลภา อารีรัตน์. (2556). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัย บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น, 7 (1). มกราคม – มีนาคม 2556, หน้า 92 – 103.
- เบญจพร วาทีกานท์. (2559). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วนิดา วาตีเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทีฆทรัพย์. (2560). ระเบียบวิธีวิจัยจากแนวคิดทฤษฎีสู่ ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- วีระเชษฐ์ ฮาดวิเศษ. (2551). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมเกียรติ ศรีลัมภ์. (2547). การปฏิรูประบบราชการไทย. กรุงเทพมหานคร: ประดิพันธ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). สรุปผลการดำเนินงาน 9 ปี ของการปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2542 - 2551). กรุงเทพมหานคร: วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- อัจฉรา พยัคฆ์เกษม. (2559). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอคลองขลุง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. Educational and Psychological Measurement, 30, 607-610.

แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย MOTIVATION IN BUDDHIST MEDITATION OF LAY MEN AND LAY WOMEN IN WAT SRISUTTANWAT, LOEI PROVINCE

พระวิสันต์ ปสนนจิตโต (ปานเพชร)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย

Pra Wison Pasonnsjitto (Panpetchara)

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Loei Religion College
Corresponding Author E-mail: wichira2524@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย และ (2) เปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย จำแนกตาม เพศ อายุ และอาชีพ กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย จำนวนทั้งหมด 108คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของอัลฟาตามวิธีครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) เท่ากับ .87 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วย การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัย พบว่า (1) แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ อายุ และอาชีพ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: แรงจูงใจ; การปฏิบัติธรรม;

Abstract

This research aimed to (1) study the motivation in Buddhist meditation of lay men and lay women in Wat Srisuttawat, Loei province. (2) compared the motivation in Buddhist meditation of ay Men and Lay Women in Wat Srisuttawat, Loei province, classified by gender. Age, and occupation. The sample was 108 lay men and lay women in Wat Srisuttawat, Loei province. The tool used in this process was a questionnaire with its reliability, analyzed by Cronbach's Alpha coefficient, value of .87. The statistics used to analyzed the data were: frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research result found that (1) the motivation in Buddhist meditation of lay men and lay women in Wat Srisuttawat, Loei province, in overall and each aspects were at the high level. (2) comparison of the motivation in Buddhist meditation of lay men and lay women in Wat Srisuttawat, Loei province, classified by gender, age, and occupation, were found that differences statistically significant at the 0.05 level.

Keywords: Motivation; Buddhist Meditation;

บทนำ

การปฏิบัติธรรมในพระพุทธศาสนาคือการฝึกอบรมจิตให้เกิดความรอบรู้จนถึงที่สุดว่าอัตภาพของตนเองซึ่งประกอบด้วยรูปและนามนี่นั่นคืออะไร ทำอย่างไรเราจึงจะสามารถปรับ ทำให้รูปและนามคือกายและจิต นี้อยู่ในสภาพปกติได้ ไม่มีความบกพร่องทั้งทางกายและทางจิต หรือแม้ขณะกายจะต้องแตกดับไปก็ตามที่ เนื่องจากความพร่องทางจิต คือความทุกข์ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว การแก้ไขคือวิธีการพัฒนาอารมณืให้ดี (ดร.ประสงค์ พรหมศรี, 2563: 45) ในปัจจุบันนี้ สภาพของเศรษฐกิจและสังคมมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วจึงเกิดการแข่งขันสูงขึ้น เป็นเหตุให้ทุกคนในสังคมต้องต่อสู้เพื่อความอยู่รอด ไม่ว่าจะด้วยวิธีการไหนต้องเอื้อต่อตนเองเป็นสำคัญ โดยไม่คำนึงว่าสิ่งที่ทำจะดีหรือชั่ว จะถูกหรือผิดจะเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม และลืมไปว่าจะกระทบต่อบุคคลรอบข้าง สังคม หรือเศรษฐกิจหรือไม่ เมื่อมีการแข่งขันทุกคนย่อมต้องการชัยชนะไม่มีใครอยากแพ้ ไม่มีใครอยากเสียผลประโยชน์ของตัวเอง ทุกคนล้วนแสวงหาความสุข และผลประโยชน์ที่จะได้มาซึ่งกิเลสของตน หากไม่ได้รับการพัฒนาทางด้านจิตใจให้มีความเข้มแข็ง จะทำให้หลงไปกับรูปรสกลิ่นเสียงภายนอก ยึดวัตถุสิ่งของเป็นสำคัญ จิตใจโลเลเมื่อแต่ความเห็นแก่ตัวยอมทำผิดศีลธรรมได้ง่ายไม่ว่าจะอยู่สถานะไหนในสังคมย่อมเป็นปัญหาเรื่อยไปไม่มีที่สิ้นสุด (ธวัชรัตน์ อ่อนราชฤทธิ์, 2557: 1)

พระพุทธองค์เคยตรัสต่อพระสารีบุตรว่า “ภิกษุในพระธรรมวินัยนี้ กลับจากบิณฑบาต ฉันทเสร็จแล้วนั่งขัดสมาธิ ตั้งกายตรงดวางสติมั่น หวังอยู่ว่า จิตของเรายังไม่หลุดพ้นจากอาสวะ เพราะยังไม่สิ้นอุปาทานเพียงใด เราจักไม่เพิกถอนจากการทวีสสนาเพียงนั้น” (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) ฉะนั้น การปฏิบัติธรรมในพระพุทธศาสนามีจุดประสงค์ในการปฏิบัติเพื่อความจางคลายของทุกข์ แล้วดับทุกข์ให้หมดโดยสิ้นเชิง หากพิจารณาแล้วการปฏิบัติพุทธธรรมเป็นความประสงค์และจำเป็นอย่างแท้จริงของทุกคน โดยไม่เลือกเชื้อชาติ อาชีพ เพศ และวัยเพียงแต่ให้เขาเหล่านั้นได้เข้าใจอย่างแท้จริง เพราะทุกคนต้องการความสุขและรังเกียจทุกข์ (ดร.ประสงค์ พรหมศรี, 2563: 45)

โดยทั่วไปมักจะปฏิบัติที่วัด หรือที่สำนักจัดขึ้นไว้เพื่อการปฏิบัติโดยเฉพาะเพื่อให้มีครูอาจารย์คอยแนะนำการปฏิบัติอย่างถูกต้อง และได้อรรถความรู้ที่แท้จริง วัดศรีสุทธาวาสได้มีผู้มาปฏิบัติธรรมจำนวนมาก เนื่องจากวัดมีสถานศึกษาอยู่ภายในวัดทั้งระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา คือโรงเรียนการกุศลหลวงปู่ศรีจันทร์ วัณณาโก และระดับอุดมศึกษา คือ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย นอกจากนั้นยังมีสถาบันพลังจิตตานุ

ภาพอยู่ในวัด ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย

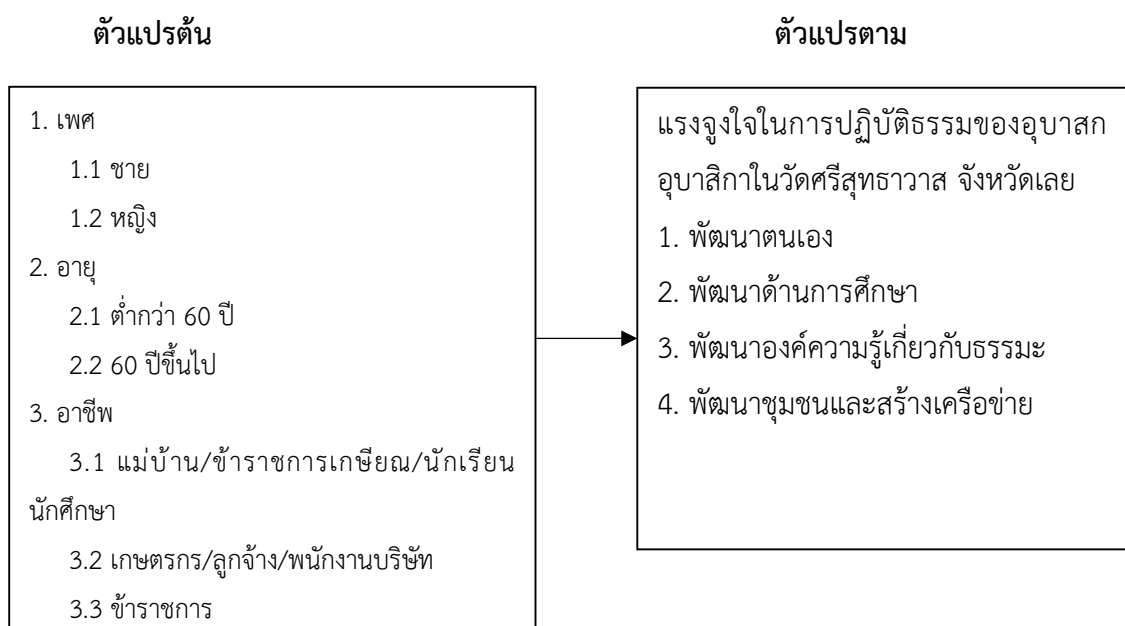
จำแนกตาม เพศ อายุ และอาชีพ

สมมติฐานการวิจัย

1. อุบาสกอุบาสิกาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลยแตกต่างกัน
2. อุบาสกอุบาสิกาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลยแตกต่างกัน
3. อุบาสกอุบาสิกาที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลยแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาวิจัยแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด ดังนี้

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัย เรื่องการศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ อุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย จำนวนทั้งหมด 150 คน

กลุ่มตัวอย่าง

อุบาสก-อุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย จำนวน 108 คน ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (19760, อ้างในจักรกฤษณ์ โปตาพล และสุพรรณิ บุญหนัก, 2563: 102) ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยยึดอายุเพื่อกระจายข้อมูล ประชากร หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากเพื่อ ระบุตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้นำมาบางส่วนจากแบบสอบถามของผู้วิจัยท่านอื่น ๆ มาดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสม แบบสอบถามมีเนื้อหาประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ และอาชีพ เป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคอร์ท (Likert) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แปลผลข้อมูลตามเกณฑ์ ดังนี้

5	หมายถึง แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลยเป็นแบบ ปลายเปิด (Open end)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลการมีแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย เพื่อหาค่าเฉลี่ยเพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทำการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้ (วนิดา วาติเจริญ, รั้งสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทิมทรัพย์, 2560: 315)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ ด้วยสถิติ t-test

4. วิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย จำแนกตามอายุ ด้วยสถิติ t-test

5. วิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย จำแนกตามอาชีพ ด้วยสถิติ F-test

ผลการวิจัย

1. การศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย ในภาพรวม

สภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1 พัฒนาตนเอง	4.24	0.76	มาก	1
2 พัฒนาด้านการศึกษา	4.05	0.82	มาก	3
3 พัฒนาการความรู้เกี่ยวกับธรรมะ	4.10	0.87	มาก	2
4 พัฒนาชุมชนและสร้างเครือข่าย	3.95	0.87	มาก	4
รวม	4.09	0.88		

จากตารางที่ 2 พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ พัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.76) รองลงมา คือ พัฒนาการความรู้เกี่ยวกับธรรมะ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.87) พัฒนาด้านการศึกษา ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.82) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ พัฒนาชุมชนและสร้างเครือข่าย ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.87)

2. การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย
จำแนกตาม เพศ อายุ และอาชีพ

ตารางที่ 3 สรุปเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัด
เลย จำแนกตาม เพศ อายุ และอาชีพ

ข้อมูลส่วนบุคคล	t-test	F-test	Sig	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	2.13*		0.03	✓	
อายุ	2.37*		0.02	✓	
อาชีพ		3.81*	0.05	✓	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.0

จากตารางที่ 3 พบว่า จากการทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของ
อุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ อายุ และอาชีพ พบว่า แตกต่างกัน อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การอภิปรายผลการวิจัย

1. แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่
ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ พัฒนาตนเอง รองลงมา คือ พัฒนาองค์
ความรู้เกี่ยวกับธรรมะ พัฒนาด้านการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ พัฒนาชุมชนและสร้างเครือข่าย
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สอดคล้องกับธวัชรัตน์ อ่อนราชฤทธิ์ (2558) ได้ศึกษาแรงจูงใจ ในการปฏิบัติวิปัสสนา
กรรมฐาน ของนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ พบว่า
ระดับความคิดเห็นแรงจูงใจ โดยใช้หลักสถิติฐาน 4 ในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ของ นิสิตปริญญาโท
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์จำแนกตามแรงจูงใจ ออกเป็น 4 ด้าน โดย
ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับพระครูปลัดสุรวุฒิ แสงมะโน และคณะ (2562: 257) ได้ศึกษา
แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น
พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น มีระดับแรงจูงใจการ
ปฏิบัติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมาก
รองลงมา ด้านพัฒนาองค์ความรู้ กับหลักธรรมตนเอง อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านพัฒนาการเรียนรู้นั้น มีระดับ
แรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. จากสมมติฐานอุบาสกอุบาสิกาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรม
ของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลยแตกต่างกัน พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการน้อมกายน้อมใจของเพศหญิงสู่การปฏิบัติได้ง่ายกว่าเพศชาย ด้วยความมี

มานะถือตนของเพศชาย สอดคล้องกับพระพรสิทธิ์ เตชปญโญ (พรมพิมาย) (2558) ได้ศึกษาความเข้าใจเรื่อง การเดินจงกรมในการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาของอุบาสกอุบาสิกา วัดหทัยเรศวร อำเภอพุทธมณฑล จังหวัด นครปฐม พบว่า การเปรียบเทียบความเข้าใจเรื่อง การเดินจงกรมในภาพรวม พบว่า อุบาสิกามีความเข้าใจใน การเดินจงกรมที่สูงกว่าอุบาสก และพบว่าอุบาสกอุบาสิกาที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและ ประสบการณ์ในการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาต่างกัน มีความเข้าใจเรื่อง การเดินจงกรมที่แตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. จากสมมุติฐานอุบาสกอุบาสิกาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรม ของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลยแตกต่างกัน พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเข้าวัดฟังธรรม และการปฏิบัติธรรมเป็นการน้อมตัวและใจเข้าสู่วิถีทาง เพื่อความสงบ ผู้ที่มีอายุน้อย ๆ ยังไม่ได้พบเจอกับเหตุการณ์ และประสบการณ์มากพอจะยังไม่เข้าใจ และ ต้องการความสงบมากนัก สอดคล้องกับพระปณิธิ ตันติธนาธร (2561: 47) ได้ศึกษาแรงจูงใจของ พุทธศาสนิกชนในการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา วัดประดัด จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า พุทธศาสนิกชนที่มีอายุต่างกันมี แรงจูงใจของพุทธศาสนิกชนในการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา วัดประดัด จังหวัดสิงห์บุรีแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. จากสมมุติฐานอุบาสกอุบาสิกาที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติ ธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลยแตกต่างกัน พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาชีพแต่ละอาชีพล้วนมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองต่างกัน สอดคล้องกับพระครูปลัดสุรวุฒิ แสงมะโน และคณะ (2562: 257) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัยที่มีสาขาวิชาต่างกันมีแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัด เลย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติ

จากผลการวิจัย สามารถนำข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการบูรณาการการปฏิบัติธรรมภายในวัดศรีสุทธาวาสอย่างเป็นระบบ ทั้งส่วนของวัด และ สถาบันการศึกษาต่าง ๆ
2. ควรมีการเปิดสถานที่เพื่อการปฏิบัติธรรมโดยเฉพาะเพื่อให้สามารถปฏิบัติธรรมได้ทุกวัน ควรมี สื่อกระตุ้นการปฏิบัติธรรม เช่น ดนตรี หรือ เสียงเทศนา

3. ควรมีครูสมาธิคอยให้คำปรึกษาในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน การนั่งสมาธิ ควรมีระเบียบปฏิบัติสำหรับผู้เริ่มปฏิบัติธรรมใหม่

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย
2. ควรมีศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลยในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบเครือข่ายอุบาสกอุบาสิกาเพื่อการปฏิบัติธรรมวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย

องค์ความรู้ที่ได้

แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของอุบาสกอุบาสิกาในวัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ พัฒนาการตนเอง รองลงมา คือ พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับธรรมะ พัฒนาด้านการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ พัฒนาชุมชนและสร้างเครือข่าย

เอกสารอ้างอิง

- จักรกฤษณ์ โปตาพล และสุพรรณิ บุญหนัก. (2563). สถิติเพื่อการวิจัย และการใช้โปรแกรม SPSS ในการวิจัย. เลย: สารวยก้อปปี บ้านใหม่.
- ธวัชรัตน์ อ่อนราชฤทธิ์. (2557). แรงจูงใจ ในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ของนิสิตปริญญาโทมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูปลัดสุราวุฒิ แสงมะโน และคณะ. (2562). แรงจูงใจในการปฏิบัติธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิชาการธรรมทรรศน์, 19(1). มกราคม - มีนาคม 2562, หน้า 257 – 266.
- พระปณิธิ ตันตธนาธ. (2561). แรงจูงใจของพุทธศาสนิกชนในการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา วัดประดับ จังหวัดสิงห์บุรี. วารสาร มจร. มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์, 4(1). มกราคม - มิถุนายน 2561, หน้า 47 – 54.
- พระพรสิทธิ์ เตชปณฺโณ (พรหมพิมาย). (2558). ศึกษาความเข้าใจเรื่องการเดินทางกรรมในการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาของอุบาสกอุบาสิกา วัดห้วยนเรศวร อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- ประสงค์ พรหมศรี. (2563). การปฏิบัติธรรมของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มมร. วิทยาเขตอีสาน*, 1(2) พฤษภาคม – สิงหาคม 2563, หน้า 43 – 54.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
- วนิดา วาตีเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทีฆทรัพย์. (2560). *ระเบียบวิธีวิจัยจากแนวคิดทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.

การปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง
อำเภอเมือง จังหวัดเลย

THE PERFORMANCE OF LAY WORSHIPERS OF BUDDHIST IN BAN
MAI COMMUNITY, KUT PONG SUBDISTRICT
MUANG DISTRICT, LOEI PROVINCE

กัณฑ์พงษ์ จุฬราช

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Kantapong Junraj

¹Lecturer of Loei Rajabhat University

Corresponding Author E-mail: junraj_kan@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย และ (2) เปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของอัลฟาตามวิธีครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) เท่ากับ .88 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วย การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัย พบว่า (1) การปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (2) การเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนกตาม เพศ และอายุ ไม่แตกต่างกัน สำหรับการเปรียบเทียบ โดย อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: อุบาสก-อุบาสิกา; ชาวพุทธ;

Abstract

This research aimed to (1) study the performance of lay worshipers of buddhist in Ban Mai Community. (2) compared the performance of lay worshipers of buddhist in Ban Mai Community, Kut Pong Subdistrict, Muang District, Loei Province, classified by gender, age, occupation, and educational level. The sample group was 152 buddhist in Ban Mai Community. The tool used in this process was a questionnaire with its reliability, analyzed by Cronbach's

Alpha coefficient, value of .88. The statistics used to analyzed the data were: frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research result found that (1) the performance of lay worshipers of buddhist in Ban Mai Community, Kut Pong Subdistrict, Muang District, Loei Province, in overall and each aspects were at the highest level. (2) Comparison of the performance of lay worshipers of the buddhist communities in Ban Mai, Kut Pong Sub-district, Mueang District, Loei Province, classified by sex and age were not different. For comparison by occupation and level of education. It was found that the difference was statistically significant at the 0.05 level.

Keywords: Lay Worshipers; Buddhis;

บทนำ

พุทธบริษัท 4 ประกอบด้วย ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และอุบาสิกา พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองมาจนถึงปัจจุบันนี้ก็เพราะอาศัยพุทธบริษัท 4 นี้ ดังที่พระพุทธองค์ทรงตรัสไว้ว่า “ตราบใดที่พุทธบริษัท 4 อยู่กันอย่างมีความเคารพยำเกรงในพระศาสดาในพระธรรม ในพระสงฆ์ ในสิกขา ไม่ประมาท ในการปฏิสังขรณ์นี้เป็นเหตุเป็นปัจจัยให้พระสัทธรรมดำรงอยู่ได้นาน ในเมื่อตถาคตปรินิพพานแล้ว” (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) พุทธบริษัททุกหมู่เหล่า จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดำรงอายุพระพุทธศาสนา ภิกษุ ภิกษุณีมีหน้าที่ศึกษาพระธรรมวินัยและปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานแล้วนำไปเผยแผ่ ส่วนอุบาสกอุบาสิกาเป็นผู้อุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนาด้วยปัจจัย 4 การอุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนาของอุบาสกอุบาสิกาเกิดขึ้นด้วยแรงศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา

อุบาสกอุบาสิกาในพระพุทธศาสนาครั้งพุทธกาลมีมากมายหลายท่าน ซึ่งต่างก็มีฐานะที่แตกต่างกัน เช่น กษัตริย์ พราหมณ์ เศรษฐี พ่อค้า เป็นต้น อุบาสกอุบาสิกาหลายท่านเข้าใจในหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าจนถึงขั้นบรรลุปะระอริยบุคคลได้ เช่น พระเจ้าพิมพิสาร นางวิสาขา อนาถบิณฑิกเศรษฐี เป็นต้น ซึ่งทุกท่านล้วนมีบทบาทที่สำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อุบาสกคู่แรก ได้แก่ พ่อค้าพานิช 2 คน ชื่อ ตปุสสะ และภัลลิกะ อุบาสกอุบาสิกาได้ยึดมั่นและปฏิบัติตามในหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ได้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา โดยการร่วมกันบริจาคทรัพย์ในการบูรณปฏิสังขรณ์วัดวาอารามต่าง ๆ นอกจากนี้ยังได้ร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ทางวัดมีการจัดขึ้นเป็นประจำมิได้ขาดสืบต่อเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบันนี้ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) (2557) ได้แสดงเนื้อความไว้อย่างพิสดารและเข้าใจได้ง่ายดังนี้ หน้าที่ของพุทธบริษัท 4 กล่าวถึงหน้าที่ของอุบาสกอุบาสิกา ไว้ดังนี้ เกื้อกูลพระโद्यปฏิบัติต่อพระภิกษุ เสมือนเป็น ทิศเบื้องบน กระทำบุญ คือ ทำความดีด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เรียกว่า บุญกิริยาวัตถุ คุ้นพระศาสนา ถ้าจะปฏิบัติให้เคร่งครัดยิ่งขึ้น ถึงขั้นเป็นอุบาสก อุบาสิกา คือ ผู้ใกล้ชิดนิตพระศาสนาอย่างแท้จริง ควรตั้งตนอยู่ในธรรมที่เป็นไปเพื่อความเจริญของอุบาสก เรียนกว่า อุบาสกธรรม 7 ประการ เป็นอุบาสกอุบาสิกาชั้นนำ อุบาสก อุบาสิกาที่ดี มีคุณสมบัติ เรียกว่า อุบาสกธรรม 5 ประการ หมั่น

สำรวจความก้าวหน้า กล่าวคือ โดยสรุป ให้ถือธรรมที่เรียกว่า อารยวัฑฒ 5 ประการ เป็นหลักวัดความเจริญในพระศาสนา

ชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย เป็นที่ตั้งของชมรมผู้สูงอายุ โรงเรียนผู้สูงอายุ ได้มีส่วนร่วมกันทำกิจกรรมในทางพระพุทธศาสนา มีศูนย์ประสานงานอยู่ที่วัดศรีสุทธาวาส พระอารามหลวง โดยมีสถาบันพลังจิตตานุภาพ สาขาที่ 69 เป็นเสมือนศูนย์ประสานงาน ผู้ที่สมัครเป็นอนักศึกษาครูสมาธิ ทั้งหมดมาจากผู้ปฏิบัติธรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย

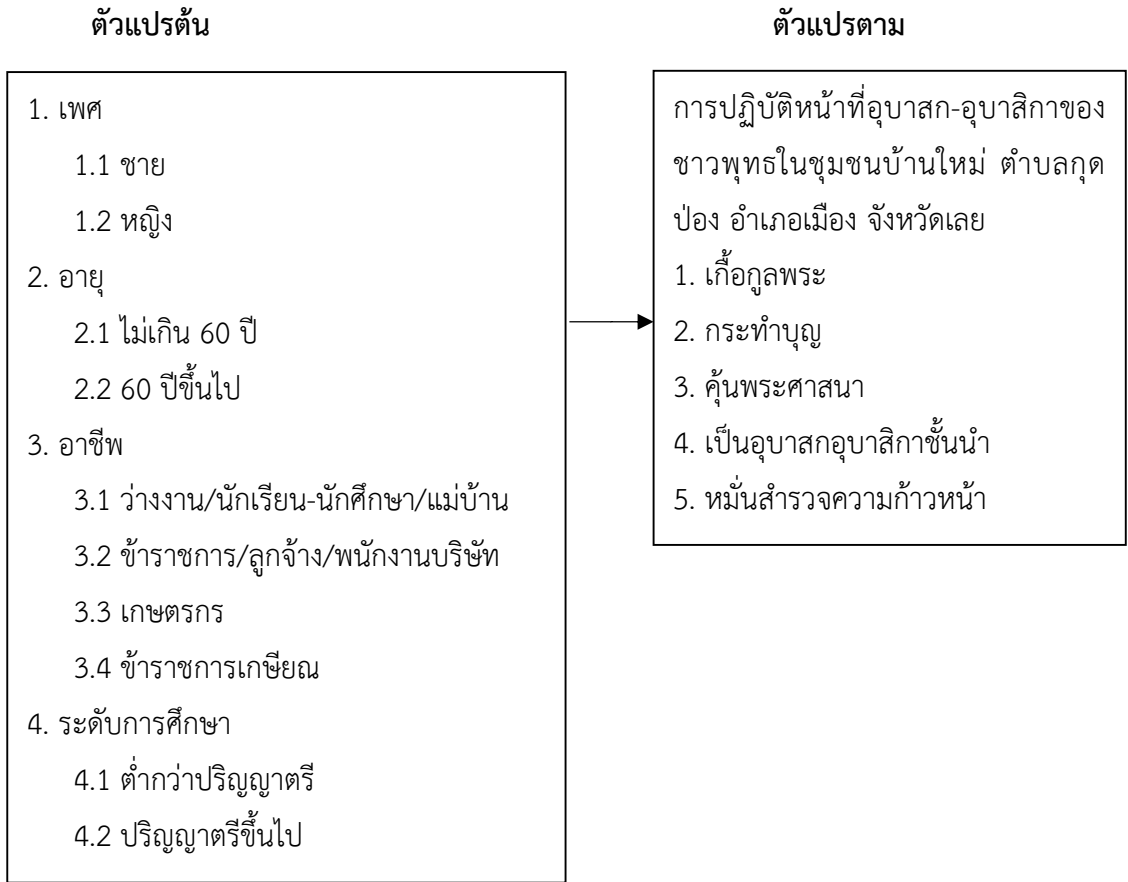
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย แตกต่างกัน
2. ชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย แตกต่างกัน
3. ชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย แตกต่างกัน
4. ชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัย เรื่องการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำนวน 250 คน

กลุ่มตัวอย่าง

อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำนวน 152 คน ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (19760, อ้างในจักรกฤษณ์ โปธา พล และสุพรรณิ บุญหนัก, 2563: 102) ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยยึดอายุเพื่อกระจายข้อมูลประชากร หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากเพื่อระบุตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้นำมาบางส่วนจากแบบสอบถามของผู้วิจัยท่านอื่น ๆ มาดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสม แบบสอบถามมีเนื้อหาประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แปลผลข้อมูลตามเกณฑ์ ดังนี้

5	หมายถึง มีการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง มีการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง มีการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง มีการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง มีการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย เป็นแบบปลายเปิด (Open end)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย เพื่อหาค่าเฉลี่ยเพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทำการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้ (วนิดา วาตีเจริญ, รั้งสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทีฆทรัพย์, 2560: 315)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	มีการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	มีการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	มีการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	มีการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	มีการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐาน เปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ ด้วยสถิติ t-test

4. วิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐาน เปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนกตามอายุ ด้วยสถิติ t-test

5. วิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐาน เปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนกตามอาชีพ ด้วยสถิติ F-test

4. วิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐาน เปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยสถิติ t-test

ผลการวิจัย

1. การศึกษาการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย ในภาพรวม

สภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1 เกื้อกูลพระ	4.74	0.44	มากที่สุด	1
2 กระทำบุญ	4.53	0.59	มากที่สุด	3
3 คຸ້ນพระศาสนา	4.66	0.49	มากที่สุด	2
4 เป็นอุบาสกอุบาสิกาชั้นนำ	4.30	0.53	มาก	5
5 หมั่นสำรวจความก้าวหน้า	4.43	0.50	มาก	4
รวม	4.53	0.57		

จากตารางที่ 1 พบว่า การปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เกื้อกูลพระ ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.44) รองลงมา คือ คຸ້นพระศาสนา ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.49) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เป็นอุบาสกอุบาสิกาชั้นนำ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.53)

2. การเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา

ตารางที่ 2 สรุปเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา

ข้อมูลส่วนบุคคล	t-test	F-test	Sig	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	1.89		0.09		✓
อายุ	1.78		0.12		✓
อาชีพ		2.81*	0.02	✓	
ระดับการศึกษา		2.38*	0.03	✓	

จากตารางที่ 2 พบว่า จากการทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนกตาม เพศ และอายุ ไม่แตกต่างกันสำหรับการเปรียบเทียบ โดย อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การอภิปรายผลการวิจัย

1. การปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เกื้อกูลพระรองลงมา คือ คັນพระศาสนา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เป็นอุบาสกอุบาสิกาชั้นนำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าวิถีชีวิตของสมาชิกชมรมอุบาสกอุบาสิกาที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา สภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ ความรู้ความเข้าใจในพระพุทธศาสนา รวมถึงการได้ยินได้ฟังมามาก สอดคล้องกับพระนรุธ ฐานวีโร (กุลผาย) (2555) ได้ศึกษาบทบาทของอุบาสกและอุบาสิกาต่อพระพุทธศาสนา พบว่า อุบาสกและอุบาสิกาในสมัยพุทธกาลนั้นมีบทบาทในการอุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนาเป็นอย่างดี อุบาสกและอุบาสิกาเป็นผู้มีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างแรงกล้า ความศรัทธาเหล่านี้เกิดขึ้นเนื่องจากได้ฟังธรรมะจากพระพุทธเจ้า จนบรรลุธรรมและขอแสดงตนเป็นพุทธบริษัท จึงให้การอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาด้วยปัจจัย 4 กล่าวคือ (1) การอุปถัมภ์ด้วยภัตตาหาร (2) การอุปถัมภ์เครื่องนุ่งห่มและจีวร (3) การสร้างพระอาราม (4) การอุปถัมภ์เครื่องอุปโภคและเภสัช

2. จากการทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าวิถีชีวิตของสมาชิกชมรมอุบาสกอุบาสิกา ไม่แตกต่างกัน สภาพแวดล้อมทางสังคมไม่แตกต่างกัน มีโอกาสได้รับฟังและเรียนรู้เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับพระครูโกสุมวโรปการ (ทูล นาควโร) (2558) ได้ศึกษาการนำหลักอุบาสกธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตของสมาชิกชมรมอุบาสกอุบาสิกา อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การเปรียบเทียบการนำหลักอุบาสกธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต

ของสมาชิกชมรมอุบาสกอุบาสิกา อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ พบว่า การนำหลักอุบาสกธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับพระลอน เขมจิตโต (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า นักศึกษาที่มีเพศประเภทวิชา และระดับชั้นปี ต่างกัน มีการนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ในการดำเนินชีวิต ไม่แตกต่างกัน

3. จากการทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนกตามอายุ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอุบาสกอุบาสิกามีความตั้งใจที่จะเข้ามาประพฤติ ปฏิบัติ ตามหลักอุบาสกธรรมตั้งแต่วัยแรก สอดคล้องกับพระมหาธรรมรัต อริยธมโม (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำคุณสมบัติของพุทธศาสนิกชนตามหลักอุบาสกธรรม 5 ประการ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาวิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศและอายุไม่มีผลต่อความแตกต่างต่อการนำคุณสมบัติของพุทธศาสนิกชนตามหลักอุบาสกธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. จากการทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนกตามอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอุบาสกและอุบาสิกาที่มีอาชีพต่างกันมีภาระความรับผิดชอบต่างกัน มีผลกระทบต่อเวลาที่จะปฏิบัติหน้าที่ สอดคล้องกับพระมหาถวิล เตชะคำ (2540) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง อุบาสกในพระไตรปิฎก ผลการวิจัยพบว่า อุบาสกมาจากคนทุกวรรณะที่ศรัทธาเลื่อมใสพระรัตนตรัย แล้วประกาศตนว่านับถือพระรัตนตรัย อุบาสกบางกลุ่มสามารถบรรลุผลได้เหมือนบรรพชิต คือ เมื่อได้พบพระพุทธเจ้าหรือพระสาวกได้ฟังพระธรรมเทศนาโดยมากได้แก่ เรื่องอนุบุพพิททาและอริยสัจ 4 แล้วตั้งใจบำเพ็ญเพียรก็สามารถบรรลุผลได้ อรรถกถาอธิบายเพิ่มเติมว่า เหตุปัจจัยสำคัญที่ทำให้อุบาสกบรรลุผล คือ เคยบำเพ็ญบารมีมาตั้งแต่อดีตชาติ ตั้งจิตปรารถนา ทำบุญสำคัญไว้และชวนชวายเป็นบรรลุมรรคผลในปัจจุบันชาติ อุบาสก คือ ผู้นับถือเลื่อมใสพระรัตนตรัยเป็นเบื้องต้นและตั้งใจดำเนินชีวิต ให้สมบูรณ์ตามคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นเบื้องปลาย อุบาสกยังมีบทบาทส่งเสริมพระพุทธศาสนาหลายประการ คือ อุปถัมภ์บำรุงพระสงฆ์ สร้างเสนาสนะถาวรวัตถุมีส่วนในการชำระอธิกรณ์และประกาศเผยแผ่คำสอน เป็นต้น

5. จากการทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอุบาสกอุบาสิกาที่มีการศึกษาต่างกันมีมานะในเรื่องของการปฏิบัติตามอุบาสกธรรม สอดคล้องกับพระเลิศพิพัฒน์ แก้ววันทอง (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลลัพธ์ที่ได้จากการเจริญวิปัสสนากรรมฐานของอุบาสก อุบาสิกา ในชุมชนหนองบัว อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี พบว่า การทดสอบสมมติฐานโดยรวมพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล มี เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ได้รับผลลัพธ์จากการเจริญวิปัสสนากรรมฐานไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติ

จากผลการวิจัย สามารถนำข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการปฏิบัติตามหลักอุบาสกธรรม ในการเป็นอุบาสก อุบาสิกา ขั้นนำ แนวทางปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากการได้ร่วมปฏิบัติธรรมทุกวันพระที่มีโอกาส และเรื่องได้ทำบุญต่อกบาตรเป็นประจำ
2. ควรส่งเสริมให้มีการนำหลักอุบาสกธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต โดยส่งเสริมให้มีโอกาสร่วมบริจาคปัจจัยในการบูรณปฏิสังขรณ์วัด ทำบุญเป็นประจำร่วมปฏิบัติธรรม ช่วยเหลืองานวัดและชักนำบุคคลในครอบครัวและบุคคลอื่นมาทำบุญ
3. ควรส่งเสริมการเป็นพุทธบริษัทที่ดีในการรู้จักพึ่งตนเอง ไม่วิงวอนไหว้พระขอเหมือนขอโชคลาภ การเชื่อว่าเครื่องรางของขลัง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการหลักสูตรการพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย
2. ควรมีศึกษาปัจจัยที่ผลต่อการปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย

องค์ความรู้ที่ได้

การปฏิบัติหน้าที่อุบาสก-อุบาสิกาของชาวพุทธชุมชนบ้านใหม่ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เกื้อกูลพระรองลงมา คือ คັນพระศาสนา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เป็นอุบาสกอุบาสิกาขั้นนำ

เอกสารอ้างอิง

- จักรกฤษณ์ โปตาพล และสุพรรณิ บุญหนัก. (2563). สถิติเพื่อการวิจัย และการใช้โปรแกรม SPSS ในการวิจัย. เลย: สำรวยกือปี่ บ้านใหม่.
- พระครูโกสุมวโรปการ (ทูล นาควโร). (2558). ศึกษาการนำหลักอุบาสกธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตของสมาชิกชมรมอุบาสกอุบาสิกา อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา. ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระนรุธ ฐานวีโร (กุลผาย). (2555). *ศึกษาบทบาทของอุบาสกและอุบาสิกาต่อพระพุทธศาสนา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระลอน เขมจิตโต. (2556). *การนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช ตำบลนาสาร อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเลิศพิพัฒน์ แก้ววันทอง. (2554). *ผลลัพธ์ที่ได้จากการเจริญวิปัสสนากรรมฐานของอุบาสก อุบาสิกา ในชุมชนหนองบัว อำเภอนาทม จังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2557). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 27. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาธรรมรัต อริยธมฺโม. (2554). *การนำคุณสมบัตินักศาสนิกชนตามหลักอุบาสกธรรม 5 ประการไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ของนักศึกษาวิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วนิดา วาตีเจริญ, รังสรรค์ เลิศโนสสัย, และสมบัติ ทีฆทรัพย์. (2560). *ระเบียบวิธีวิจัยจากแนวคิดทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.

การศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม ศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา

21ST CENTURY LEARNING SKILLS OF STUDENTS IN PHRAPARIYATTIDHAMMA SRICHANWITTAYA SCHOOL, DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION

พระมหาภคธาดา สิริวฑฒโน

โรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา

Phramaha Gritsada Siriwuttano

Phrapariyattidhamma Srichanwittaya School

Corresponding Author E-mail: Siriwuttano @gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา และ (2) เพื่อเสนอแนะแนวทางการเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา จำนวน 22 รูป/คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คนเพื่อหาแนวทางพัฒนา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า (1) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง (2) เสนอแนะแนวทางการเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา คือ ผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นคนที่สนใจที่จะศึกษาหรือเรียนรู้สม่ำเสมอ พยายามค้นคว้าความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติมตลอดเวลา การเรียนรู้แบบลงมือทำเอง มีการสอนแบบบรรยายให้น้อยลง มีเทคโนโลยีใหม่ ๆ นำมาใช้ในการเรียนรู้ในห้องเรียน

คำสำคัญ: ทักษะการเรียนรู้; การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21;

Abstract

This research aimed to (1) study the learning skills in the 21st century of students in Phrapariyattidhamma Srichanwittaya school, Department of General Education. (2) presentation guidelines for learning skills in the 21st century of students in Phrapariyattidhamma Srichanwittaya school, Department of General Education. The sample was 22 persons of the Phrapariyattidhamma Srichanwittaya school, Department of General Education. Statistics were frequency, percentage, means, and standard deviation. And

interviews with 7 qualified persons to find out how to develop, analyze data with content analysis

The research result found that (1) the learning skills in the 21st century of students in Phrapariyattidhamma Srichanwittaya school, Department of General Education, in overall and each aspects were at the moderate level. (2) Guidelines for the learning skills in the 21st century of students in Phrapariyattidhamma Srichanwittaya school, Department of General Education consisting of; Learners in the 21st century must be people who are always interested in studying or learning, try to get students to explore new knowledge, , Use active learning, and there are new technologies being used in classroom learning.

Keywords: Learning Skills; 21st Century Learning;

บทนำ

ปัจจุบันโลกได้เข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างจากในอดีตมาก มีการเคลื่อนย้ายผู้คนสื่อเทคโนโลยี และทรัพยากรต่าง ๆ จากทั่วทุกมุมโลกอย่างรวดเร็ว และสะดวก มีความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองระหว่างภูมิภาค ประเทศสังคม และชุมชนมีความซับซ้อน และการเปลี่ยนแปลงของความรู้ และข้อมูลข่าวสารตลอดเวลาอย่างเป็นพลวัต (True ปลูกปัญญา, 2561) ซึ่งวิจารณ์ พานิช (2556) กล่าวว่า ศตวรรษที่ 21 นั้น วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียังมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และเกิดการค้นพบองค์ความรู้ใหม่ตลอดเวลา ส่งผลให้การเรียนการสอนและผู้เรียนในปัจจุบันต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน จำเป็นต้องมีทักษะในการเรียนรู้ที่เพิ่มมากขึ้น

Educator roundtable (2564) อธิบายว่า ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีการใช้ชีวิตที่แตกต่างจากผู้เรียนในยุคต่าง ๆ ที่ผ่านมาอย่างเห็นได้ชัด เครื่องมือสื่อสารและเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันอย่างไม่รู้ตัว โดยส่วนใหญ่ก็จะเรียนรู้ผ่านทางออนไลน์ มากกว่าเรียนรู้ในห้อง โดยจะมีสิ่งต่างที่แตกต่างจากเด็กในยุคสมัยก่อนอย่างมาก เช่น ความรับผิดชอบ การมีวินัยในการเรียน เพราะในปัจจุบันค่อนข้างให้อิสระต่อผู้เรียนมากขึ้นโดยไม่ต้องมีใครมาบังคับ

ทักษะในการเรียนรู้ที่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะในการเรียนรู้ 3R ได้แก่ อ่านออก (Reading), เขียนได้ (Writing) และคิดเลขเป็น (Arithmetic) และ 7C ได้แก่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่าง กระบวนทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career & learning skills) ซึ่งทักษะ 3R 7C ดังกล่าวนั้น จะส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตในยุคศตวรรษที่ 21 ที่พร้อมจะเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยืดหยุ่นเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในตนเอง (Trilling & Fadel, 2009)

โรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยาเป็นโรงเรียนสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยส่วนมากนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ จังหวัดเลยเป็นนักเรียนที่ขาดแคลนโอกาสทางการศึกษา จึงได้บวชเรียนเพื่อได้เล่าเรียนในระดับมัธยมศึกษาหลังจากจบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ไม่เฉพาะเพียงจังหวัดเลย ถือว่ามาจากร้อยพ่อพันแม่ แต่มาอยู่อาศัยจำวัดวัดต่าง ๆ ในเขตจังหวัดเลย ดังนั้นจึงมีปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนหลาย ๆ ด้านทั้งเรื่องความประพฤติ และเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะการไม่ตั้งใจเรียน (จักรกฤษณ์ โปตาพล, 2562: 3)

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา จึงสนใจศึกษาศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ได้แนวทาง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาวิจัยทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม ศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด ดังนี้

ตัวแปรต้น

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา

1. ทักษะพื้นฐานในการรู้หนังสือ
2. ทักษะการคิด
3. ทักษะการทำงาน
4. ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
5. ทักษะการใช้ชีวิต

ตัวแปรตาม

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม ศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Performance)

ประชากร

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรศึกษา คือ บุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา จำนวน 22 รูป/คน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คนเพื่อหาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้นำมาบางส่วนจากแบบสอบถามของผู้วิจัยท่านอื่น ๆ มาดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสม แบบสอบถามมีเนื้อหาประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง และระดับการศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษาซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แปลผลข้อมูลตามเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open ended)

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสอบถามแบบกึ่งโครงสร้าง ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบเอง ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ชื่อ สถานที่ทำงาน ตำแหน่ง และประเภทผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา 5 ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถาม

1. วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์ วิทยา แผนกสามัญศึกษาโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลผลจากการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้ (วนิดา วาติเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทีฆทรัพย์, 2560: 315)

4.51 – 5.00 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยนำข้อมูลที่ได้มาสรุปและจำแนกข้อมูล (Typological Analysis) คือ การจำแนกข้อมูลเป็นชนิด (Typologies) จัดหมวดหมู่ข้อมูลตามแต่ละประเภทแล้วเขียนรายงานแบบพรรณนาความ (Descriptive Analysis) เพื่อจัดทำข้อมูลที่ได้เป็นรายงานวัตรกรรมทางการบริหาร

ผลการวิจัย

1. การศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม ศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม ศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา ในภาพรวม

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1 ทักษะพื้นฐานในการรู้หนังสือ	3.19	0.79	ปานกลาง	3
2 ทักษะการคิด	3.14	0.80	ปานกลาง	4
3 ทักษะการทำงาน	3.31	0.72	ปานกลาง	1
4 ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.20	0.78	ปานกลาง	2
5 ทักษะการใช้ชีวิต	3.07	0.85	ปานกลาง	5
รวม	3.18	0.80	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม ศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ทักษะการทำงาน ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.72) รองลงมา คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.78) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการใช้ชีวิต ($\bar{X} = 3.07$, S.D. = 0.85)

2. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม ศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา มีดังนี้ ทักษะพื้นฐานในการรู้หนังสือ ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ตามทักษะที่ระบุข้างต้น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ความรู้และทักษะในรายวิชาต่าง ๆ ที่หลากหลาย ทักษะการคิด การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์และทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะการทำงาน วนให้ผู้เรียนได้วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองและสร้างผลงานผ่านการใช้แฟ้มผลงาน (Portfolio) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นำวิธีการและนวัตกรรมการเรียนรู้โดยการบูรณาการเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทักษะการใช้ชีวิต การใช้ปัญหาเป็นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญ (inquiry- and problem-based approaches) กระตุ้นและสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ทักษะการทำงาน รองลงมา คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการใช้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้เรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ล้วนแต่เป็นเพศบรรพชิต โดยส่วนมากจะมีสถานะเป็นสามเณร และมีพระภิกษุบ้างเล็กน้อย ด้วยสภาพดังกล่าว ทำให้บริบทความเป็นอยู่ และกรอบในการจัดการเรียนการสอนมีความแตกต่าง จากโรงเรียนสายสามัญทั่วไป ดังที่พระมหาสุวรรณ สุวณฺโณ (จุฬพงษ์) (2563) กล่าวว่า การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนทักษะชีวิตคือ มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคมสามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

2. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา มีดังนี้ ทักษะพื้นฐานในการรู้หนังสือ ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ตามทักษะที่ระบุข้างต้น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ความรู้และทักษะในรายวิชาต่าง ๆ ที่หลากหลาย ทักษะการคิด การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์และทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะการทำงาน วนให้ผู้เรียนได้วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองและสร้างผลงานผ่านการใช้แฟ้มผลงาน (Portfolio) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นำวิธีการและนวัตกรรมการเรียนรู้โดยการบูรณาการ

เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทักษะการใช้ชีวิต การใช้ปัญหาเป็นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญ (inquiry- and problem-based approaches) กระตุ้นและสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนาที่สำคัญอยู่หลาย ๆ ประเด็นไม่ว่าจะเป็นในด้านคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษาในปัจจุบันของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่ยังไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคมในวงกว้าง ดังที่ พระอธิการสุวิธ อีรว โส (จันครา) และคณะ (2563: 45) กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของ “ห้องเรียนสมัยใหม่” นั้น หลักใหญ่ใจความก็คือ บทบาทของครูบาอาจารย์เปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยเป็น “ผู้สื่อสารทางเดียว” มาสู่การจัดการเรียนการสอนที่เอื้อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ (Interactive) ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ด้วยกระบวนการเรียนรู้ใหม่ ได้แก่ การเรียนรู้บนฐานปัญหา (Problem-Based Learning) เพื่อเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา การเรียนรู้บนฐานการวิจัย (Research-Based Learning) เป็นการสอนให้ถามและตอบคำถามเพื่อกระตุ้นความใฝ่รู้และทักษะ การเรียนรู้คู่กับการทำงาน (Work-Based Learning) เพื่อเสริมทักษะความพร้อมด้านอาชีพไปพร้อมกับการเรียน และการเรียนรู้คู่กับการบริการ (Service Learning) เพื่อสร้างทักษะชีวิตและจิตสำนึกในหน้าที่ต่อสังคม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติ

จากผลการวิจัย สามารถนำข้อเสนอแนะดังนี้

1. โรงเรียนควรมีการระดมทรัพยากรและงบประมาณเพื่อปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางกายศึกษาทั้งในระบบอาคารสถานที่ และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
2. ครูควรมีการออกแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทาง การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก มีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
3. ควรให้นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยเทคโนโลยี โดยการมอบหมายโครงการหรือการลงพื้นที่บริเวณรอบโรงเรียน รอบวัด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา
2. ควรมีศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา แผนกสามัญศึกษา มีดังนี้ ทักษะพื้นฐานในการรู้หนังสือ ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ตามทักษะที่ระบุข้างต้น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ความรู้และทักษะในรายวิชาต่าง ๆ ที่หลากหลาย ทักษะการคิด การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์และทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะการทำงาน ควรให้ผู้เรียนได้วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองและสร้างผลงานผ่านการใช้แฟ้มผลงาน (Portfolio) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นำวิธีการและนวัตกรรมการเรียนรู้โดยการบูรณาการเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทักษะการใช้ชีวิต การใช้ปัญหาเป็นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญ (inquiry- and problem-based approaches) กระตุ้นและสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2562). รูปแบบการใช้ฉันทะจากหลักธรรมอิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย. *รายงานการวิจัย*. สถาบันวิจัยญาณสังวร: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระมหาสุวรรณ สุวณโณ (จุลพงษ์). (2563). การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. *บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*, 8(2). หน้า 297-306.
- พระอธิการสุวิธ อีรว โส (จันครา) รศ.ดร.สิน งามประโคน และรศ.ดร.อินฉา ศิริวรรณ. (2563). โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารอนันตกาย*, 4(2). มีนาคม – เมษายน 2563, หน้า 39 – 46.
- วนิดา วาตีเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทีฆทรัพย์. (2560). *ระเบียบวิธีวิจัยจากแนวคิดทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: ส.เจริญการพิมพ์.
- Educator roundtable. (2564). *การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. [ออนไลน์] <https://rb.gy/usfzrp>
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Trilling Bernie and Fadel Charles. (2009). *21st Century Skills: Learning for Life in our times*. San Francisco: Jossey-Bass.
- True ปลุกปัญญา. (2561). *ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. [ออนไลน์] <https://www.trueplookpanya.com/education/content/66054/-teaartedu-teaart-teaarttea>

การเสริมสร้างพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง

LEARNING SPACE ENHANCEMENT OF MAHAMAKUT BUDDHIST
UNIVERSITY, SRILANCHANG CAMPUS

หทัยรัตน์ หล่มภูเขียว

บรรณารักษ์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

Hathairat Lompukeaw

Lecturer of Political Science

Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus

Corresponding Author E-mail: hathairat_1@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง และ (2) เปรียบเทียบสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และคณะ กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำนวนทั้งหมด 242 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของอัลฟาตามวิธีครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) เท่ากับ .88 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัย พบว่า (1) สภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง (2) เปรียบเทียบสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และคณะ พบว่าไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: พื้นที่แห่งการเรียนรู้; อุดมศึกษา;

Abstract

This research aimed to (1) study the learning space of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus. (2) compared the learning space of of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus, classified by gender, student level, and major. The sample was 242 students of Mahamakut Buddhist University. The tool used in this process was a questionnaire with its reliability, analyzed by Cronbach's Alpha coefficient, value of .88. The

statistics used to analyzed the data were: frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and One Way ANOVA.

The research result found that (1) the learning space of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus, in overall and each aspects were at the moderate level. (2) Comparing the learning space of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus, classified by gender, student level, and major, were found that there was not difference.

Keywords: Learning Spaces; Higher Education;

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 65 บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) โดยยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดีเก่ง และมีคุณภาพ มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยหน่วยงานหนึ่งที่จะต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวคือ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือ สำนักงาน กศน. ซึ่งมีหน้าที่หลักในการพัฒนาคนทุกมิติทุกช่วงวัย ดูแลประชาชนชาวไทยให้เรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

ในสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ได้รับอิทธิพลจากการปฏิวัติทางเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรวดเร็วส่งผลทำให้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ทางการศึกษาไปในทิศทางที่เน้นความสำคัญของการเรียนรู้ของผู้เรียนมากกว่าการสอนโดยถ่ายทอดเนื้อหาของผู้สอน การเรียนรู้ในยุคนี้ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในชั้นเรียนแต่เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา ด้วยเหตุนี้วงการศึกษาก็จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่การเรียนรู้หรือสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่จะช่วยเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ การพัฒนาพื้นที่แห่งการเรียนรู้จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ดำเนินการจัดการศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถทักษะ ทักษะคติและแรงจูงใจในการพัฒนาพื้นที่แห่งการเรียนรู้เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย (มานะ ครุฑาโรจน์, 2563)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้เปิดการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 10 สาขาวิชา โดยมีข้อจำกัดในการพัฒนาด้านกายภาพ ที่ใช้พื้นที่ตั้งในวัดศรีสุทธาวาสร่วมกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ คือ โรงเรียนพระปริยัติศรีจันทร์วิทยา และโรงเรียนการกุศลหลวงปู่ศรีจันทร์ วัณณาโก จากปัญหาและเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา การเสริมสร้างพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

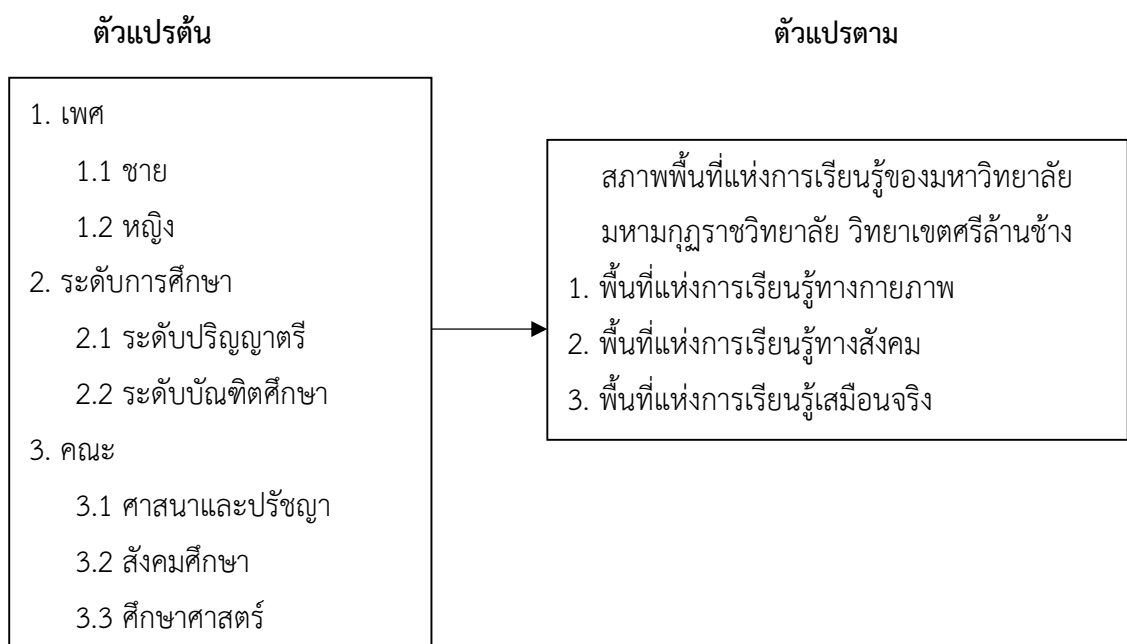
1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และคณะ

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง แตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีคณะต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาวิจัยสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด ดังนี้ (Brown, 2005)

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำนวน 629 รูป/คน ประกอบด้วย นักศึกษาคณะ ศาสนาและปรัชญา จำนวน 51 รูป/คน คณะสังคมศาสตร์ จำนวน 268 รูป/คน และคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 283 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำนวน 242 รูป/คน ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกลุ่ม ตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (19760, อ้างในจักรกฤษณ์ โปตาพล และสุพรรณิ บุญหนัก, 2563: 102) ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยยึดสถานะเพื่อกระจาย ข้อมูลประชากรตามคณะ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	คณะ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	คณะศาสนาและปรัชญา	51	20
2	คณะสังคมศาสตร์	268	103
3	คณะศึกษาศาสตร์	310	121
	รวม	629	242

(ที่มา: สำนักงานเทศบาลเมืองชุมแพ)

จากตารางที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยยึดตาม ตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อกระจายข้อมูลประชากร หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากเพื่อระบุตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้นำมาบางส่วนจากแบบสอบถามของผู้วิจัยท่านอื่น ๆ มาดัดแปลงเพื่อให้ เหมาะสม แบบสอบถามมีเนื้อหาประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และคณะ เป็น แบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของ

ลิเคอร์ท (Likert) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แปลผลข้อมูลตามเกณฑ์ ดังนี้

5	หมายถึง มีสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง มีสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ในระดับมาก
3	หมายถึง มีสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง มีสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ในระดับน้อย
1	หมายถึง มีสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เป็นแบบปลายเปิด (Open end)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลการมีระดับสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตศรีล้านช้าง เพื่อหาค่าเฉลี่ยเพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทำการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้ (วนิดา วาติเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทีฆทรัพย์, 2560: 315)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	มีสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	มีสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	มีสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	มีสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	มีสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐาน เปรียบเทียบสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามเพศ ด้วยสถิติ t-test

4. วิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐาน เปรียบเทียบสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยสถิติ t-test

5. วิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐาน เปรียบเทียบสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามคณะ ด้วยสถิติ F-test

ผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ในภาพรวม

	สภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	พื้นที่แห่งการเรียนรู้ทางกายภาพ	3.20	0.78	ปานกลาง	2
2	พื้นที่แห่งการเรียนรู้ทางสังคม	3.31	0.72	ปานกลาง	1
3	พื้นที่แห่งการเรียนรู้เสมือนจริง	3.07	0.85	ปานกลาง	3
รวม		3.19	0.79	ปานกลาง	

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ พื้นที่แห่งการเรียนรู้ทางสังคม ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.72) รองลงมา คือ พื้นที่แห่งการเรียนรู้ทางกายภาพ ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.78) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ พื้นที่แห่งการเรียนรู้เสมือนจริง ($\bar{X} = 3.07$, S.D. = 0.85)

2. การเปรียบเทียบสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และคณะ

ตารางที่ 3 สรุปเปรียบเทียบสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และคณะ

ข้อมูลส่วนบุคคล	t-test	F-test	Sig	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	1.89		0.09		✓
ระดับการศึกษา	1.78		0.12		✓
คณะ		1.47	0.22		✓

จากตารางที่ 3 พบว่า จากการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และคณะ พบว่าไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ พื้นที่แห่งการเรียนรู้ทางสังคม รองลงมา คือ พื้นที่แห่งการเรียนรู้ทางกายภาพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ พื้นที่แห่งการเรียนรู้เสมือนจริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในสภาพการของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยตั้งอยู่ในวัดศรีสุทธาวาส นักศึกษาได้มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมอย่างต่อเนื่องตามบทบาทของมหาวิทยาลัยที่บริการกิจกรรมงานคณะสงฆ์ ตลอดจนมีพันธกิจในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา ดังที่ Knepell & Riddle (2012) เรียกว่า เป็นพื้นที่การเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Practice-based Spaces) และอาจครอบคลุมถึงพื้นที่การเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์การเรียนรู้เคลื่อนที่ (Mobile Learning Spaces) ซึ่งก็คือ สถานที่ทุกหนทุกแห่งที่ผู้เรียนพกพาอุปกรณ์การเรียนรู้เคลื่อนที่ติดตัวไปด้วย และ Brown (2005) กล่าวว่า เป็นพื้นที่สำหรับการจัดเรียนรู้แบบรับใช้สังคม (Service Learning) และ/หรือการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based Learning) หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งสามารถใช้เป็นพื้นที่สำหรับการเรียนรู้จากการฝึกงานและ/หรือการเรียนรู้โดยการทำงาน (Work-based Learning)

2. จากการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และคณะ พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษารับรู้สภาพการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างเป็นอย่างดี ว่ามีข้อจำกัดในด้านพื้นที่ มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เท่าที่ควรจะเป็นสำหรับการศึกษายุคใหม่ สำหรับลักษณะของการออกแบบพื้นที่การเรียนรู้โดยเน้นมนุษย์หรือผู้ใช้เป็นสำคัญมี ดังนี้ (Brown & Long, 2006 ; Gee, 2006; Cornell, 2002) 1) สะดวกสบาย ปลอดภัย ถูกสุขอนามัย (Comfortable, Safe, and Healthful) เช่น มีแสงสว่างเพียงพอ มีการจัดวางรูปแบบของพื้นที่ และวัสดุอุปกรณ์ให้มีความสะดวกสบายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสม (Ergonomics) เช่น มีโต๊ะเก้าอี้ขนาดพอเหมาะกับผู้ใช้ สามารถปรับและเคลื่อนย้ายได้ 2) ดึงดูดความสนใจ กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และจูงใจผู้เรียนและผู้สอนให้อยากมีส่วนร่วม (Stimulating) โดยการกระตุ้นประสาทสัมผัสจากภาพ/สี เสียง รูปทรงหรือสิ่งที่สามารถจับต้องได้ ด้วยการจัดพื้นที่สำรองไว้สำหรับกิจกรรมที่ไม่ได้วางแผนไว้ เช่น จัดพื้นที่สำหรับการพูดคุย/ทำงานต่อหลังเลิกเรียนในบริเวณใกล้กับห้องเรียน การจัดพื้นที่ให้โปร่ง/สามารถมองเห็นได้ทั่ว เช่น จัดพื้นที่เรียนรู้แบบเป็นทางการ (ชั้นเรียน) ไว้ติดกับพื้นที่เรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ เช่น ห้องโถง/ล็อบบี้ หรือ จัดพื้นที่เรียนรู้ เช่น ห้องเรียน/ห้องสมุดให้อยู่ติดกับสวน/สนาม เป็นต้น 3) รักษาสมดุลระหว่างความเป็นชุมชนกับการอยู่คนเดียว เช่น ห้องสมุดยุคใหม่ที่มีทั้งห้องสำหรับประชุมกลุ่มย่อยและห้องที่มีความเป็นส่วนตัวสำหรับการศึกษา/ทำงานเป็นรายบุคคล จัดพื้นที่สำหรับการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เช่น จัดให้มีร้านกาแฟในบริเวณใกล้ห้องประชุมกลุ่มในห้องสมุด 4) ใช้งานได้ง่าย (Usability) ใช้งานได้ตามเป้าหมาย (Functionality) และปรับเปลี่ยนได้ (Adaptable) กล่าวคือ จัดพื้นที่การเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และสไตล์การสอนที่หลากหลายและความต้องการ

ของผู้ใช้ เช่น ห้องเรียนที่สามารถปรับพื้นที่เพื่อใช้สำหรับการบรรยายและการทำกิจกรรมกลุ่ม ควรเป็นห้องที่มีพื้นที่เพียงพอสำหรับการเคลื่อนย้ายคน/สิ่งของ มีเฟอร์นิเจอร์ มีจอฉายภาพที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ตามความต้องการของผู้ใช้ ตำแหน่งของพื้นที่สำหรับการบรรยาย ไม่จำเป็นต้องจำกัดอยู่ที่หน้าห้องเสมอไป มีสื่อสารสนเทศที่หลากหลาย มีอุปกรณ์เทคโนโลยีจัดไว้ประจำห้องรวมถึงมีจุดเชื่อมต่อสำหรับชาร์ตไฟอุปกรณ์การเรียนรู้อื่นๆ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติ

จากผลการวิจัย สามารถนำข้อเสนอแนะดังนี้

1. พื้นที่แห่งการเรียนรู้ทางกายภาพ จากผลการวิจัย มหาวิทยาลัยควรจัดสรรพื้นที่ให้นักศึกษาได้มีกิจกรรมร่วมกัน ควรมีห้องชมรมหรือห้องประชุมย่อยให้นักศึกษาได้ใช้ในการประชุม ควรมีพื้นที่สนทนาการให้นักศึกษา

2. พื้นที่แห่งการเรียนรู้ทางสังคม จากผลการวิจัย มหาวิทยาลัยควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างมีเป้าหมายสำหรับการเรียนรู้ ควรมีการลงพื้นที่ชุมชนต่าง ๆ เพื่อรู้จักปัญหาหรือชุมชนอย่างแท้จริง ควรมีการเชิญบุคคลภายนอกที่เป็นปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาบรรยายเป็นบางครั้ง

3. พื้นที่แห่งการเรียนรู้เสมือนจริง จากผลการวิจัย มหาวิทยาลัย ควรส่งเสริมด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ควรมีการนำโปรแกรมการใช้งานที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงมาใช้ในมหาวิทยาลัย ควรเพิ่มสมรรถนะของระบบคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

2. ควรมีศึกษารูปแบบการพัฒนาสภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

องค์ความรู้ที่ได้

สภาพพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ พื้นที่แห่งการเรียนรู้ทางสังคม รองลงมา คือ พื้นที่แห่งการเรียนรู้ทางกายภาพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ พื้นที่แห่งการเรียนรู้เสมือนจริง

เอกสารอ้างอิง

- จักรกฤษณ์ โปตาพล และสุพรรณิ บุญหนัก. (2563). สถิติเพื่อการวิจัย และการใช้โปรแกรม SPSS ในการวิจัย. เลย: สำรวยก้อปปี บ้านใหม่.
- มานะ ครุธาโรจน์. (2563). กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยุคการศึกษา 4.0. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(9). หน้า 351-369.
- วนิดา วาตีเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทีฆทรัพย์. (2560). *ระเบียบวิธีวิจัยจากแนวคิดทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- Brown, M. (2005). *Learning spaces*. In *EDUCAUSE (Educating the net generation)*. Retrieved April 20, 2016, from <https://net.educause.edu/ir/library/pdf/pub7101.pdf>
- Brown, M. & Long, P. (2006). *Trends in learning space design*. In D.G. Oblinger. *EDUCAUSE. EDUCAUSE. (Learning spaces)*. pp.9.1-9.11 Retrieved April 20, 2016, from <https://net.educause.edu/ir/library/pdf/pub7101.pdf>
- Cornell, P. (2002). The impact of changes in teaching and learning on furniture and the learning environment. *New directions for teaching and learning*. 92, 33-41. San Francisco: Jossey-Bass.
- Gee, L. (2006). Human-centered design guidelines. In D.G. Oblinger. *EDUCAUSE (Learning spaces)*. pp. 10.1-10.13. Retrieved April 20, 2016, from <https://net.educause.edu/ir/library/pdf/pub7101.pdf>
- Kneppell, M. & Riddle, M. (2012). Distributed learning spaces: Physical, blended and virtual learning spaces in higher education. In M.Keppell, K, Souter, & M. Riddle. *Physical and virtual learning spaces in higher education: Concepts for the modern learning environment*. (pp.1-21). PA: Information Science Reference.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.

ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
**FACTORS AFFECTING ANXIETY IN STUDYING POLITICAL
SCIENCE OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY,
SRILANCHANG CAMPUS**

ธนวัฒน์ ชาวโพธิ์¹

ภัทรพล เสริมทรง²

พระกัณฑ์ปกรณ์ กุศลจิตโต (แก้วสุวรรณ)³

^{1,2}มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

³นักวิชาการอิสระ

Thanawat Chaopho¹

Pattarapol Sermsong²

Phra Ganpakorn Kusalachitto (Kaewsuvan)³

^{1,2}Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus

³Independent Scholar

Corresponding Author E-mail: thanawat.ch@mbu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ(1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง และ (2) เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตาม เพศ และประเภทนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำนวน 148 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของอัลฟาตามวิธีครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) เท่ากับ .89 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วย การทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า (1) ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตาม เพศ และประเภทนักศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความวิตกกังวล; สาขาการปกครอง;

Abstract

This research aimed to (1) study the factors affecting the anxiety in studying Political Science of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus. (2) compared the factors affecting the anxiety in studying Political Science of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus, classified by gender and student type. The sample was 148 students in Political Science of Mahamakut Buddhist University. The tool used in this process was a questionnaire with its reliability, analyzed by Cronbach's Alpha coefficient, value of .89. The statistics used to analyzed the data were: frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research result found that (1) the factors affecting the anxiety in studying Political Science of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus, in overall and each aspects were at the high level. (2) comparing the factors affecting the anxiety in studying Political Science of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus, classified by gender and student type, were found that there was not difference.

Keywords: Anxiety; Political Science;

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาในระดับสูงที่สังคมมอบหมายให้ทำหน้าที่พัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและความคิดเพื่อความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ มุ่งสร้างสรรค์กำลังคนในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง เพื่อพัฒนาประเทศและมุ่งพัฒนาคนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติ จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่กล่าวถึง การเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน และสังคมไทยให้มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา, 2559)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เป็นวิทยาเขตลำดับที่ 7 ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้เปิดการเรียนการสอน จำนวน 3 คณะ 10 สาขาวิชา ทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา (วิทยาเขตศรีล้านช้าง, 2565) คณะสังคมศาสตร์ ได้เปิดในระดับปริญญาตรี 1 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการปกครอง โดยเปิดการเรียนการสอน ทั้งในประเภทปกติ (จันทร์ - ศุกร์) และในภาคนอกเวลาราชการ (เสาร์ - อาทิตย์) จากรายงานการรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร พบว่า สามารถรับนักศึกษาได้ไม่เกินไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และมีนักศึกษาเข้ารายงานตัวเพื่อศึกษาต่อหลักสูตร แต่เมื่อจัดการเรียนการสอนไปได้ระยะหนึ่งจะมีนักศึกษาส่วนหนึ่งไม่เข้าเรียนในภาคเรียนถัดไป (สาขาวิชาการปกครอง, 2565)

เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจและสภาพสังคมในปัจจุบัน ทุกภูมิภาคกำลังเข้าสู่การเปลี่ยนแปลง และมีการแข่งขันอย่างเต็มรูปแบบทุกพื้นที่ ประชากรต้องปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์แวดล้อม ส่งผลให้เกิดความกดดันทางจิตในการดำรงชีวิตและกระบวนการศึกษาตลอดจนทัศนคติของผู้เรียนต่อการเรียนโดยตรง แนวโน้มการเพิ่มความวิตกกังวลในผู้เรียนที่ต่อเนื่อง ดังที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ (2563) กล่าวว่า เมื่อจัดการเรียนการสอนไปได้ระยะหนึ่งจะมีนักศึกษาส่วนหนึ่งไม่เข้าเรียนในภาคเรียนถัดไปซึ่งอาจเกิดจากความวิตกกังวลในการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ หรือปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในการเรียน รวมทั้งปัญหาในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมห้องและอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ

จากปัญหาและเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

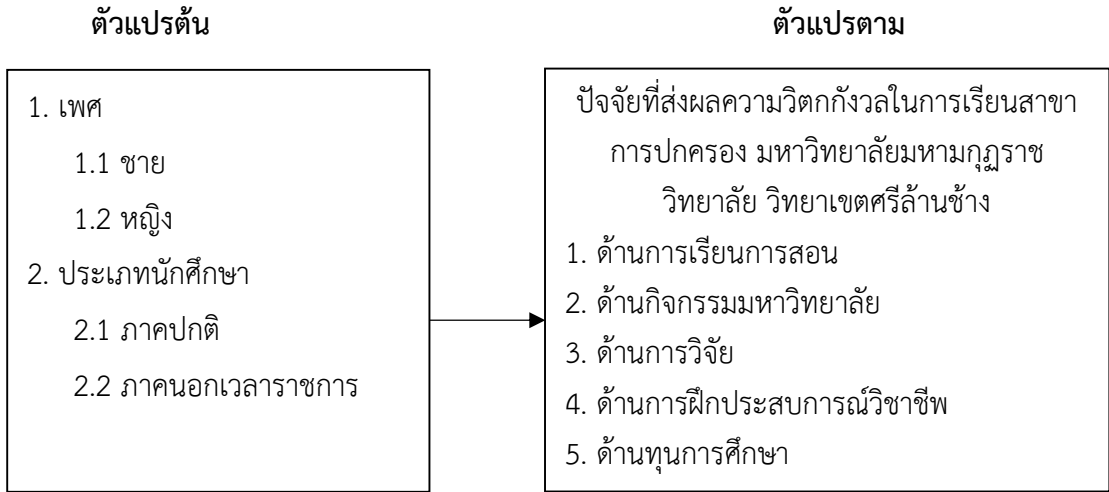
1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตาม เพศ และประเภทนักศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่ประเภทต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง แตกต่างกันครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด ดังนี้

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัย เรื่องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำนวน 238 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (19760, อ้างในจักรกฤษณ์ โปตาพล และสุพรรณิ บุญหนัก, 2563: 102) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 148 รูป/คน ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยยึดตามประเภทนักศึกษาเพื่อกระจายข้อมูลประชากร โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	ประเภทนักศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ภาคปกติ	97	60
2	ภาคนอกเวลาราชการ	141	84
รวม		238	148

จากตารางที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยยึดตามตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อกระจายข้อมูลประชากร หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากเพื่อระบุตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้นำมาบางส่วนจากแบบสอบถามของผู้วิจัยท่านอื่น ๆ มาดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสม แบบสอบถามมีเนื้อหาประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ และประเภทนักศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคอร์ท (Likert) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แปลผลข้อมูลตามเกณฑ์ ดังนี้

5	หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลการมีระดับปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เพื่อหาค่าเฉลี่ยเพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทำการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้ (วินิตา วาตีเจริญ, รั้งสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทีฆทรัพย์, 2560: 315)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐาน เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามเพศ ด้วยสถิติ t-test

4. วิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐาน เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามประเภทนักศึกษา ด้วยสถิติ t-test

ผลการวิจัย

1. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ในภาพรวม

ที่	ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	ด้านการเรียนการสอน	4.00	0.82	มาก	4
2	ด้านกิจกรรมมหาวิทยาลัย	4.06	0.80	มาก	2
3	ด้านการวิจัย	4.10	0.72	มาก	1
4	ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	4.03	0.77	มาก	3
5	ด้านทุนการศึกษา	3.96	0.79	มาก	5
รวม		4.01	0.76	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการวิจัย ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.72) รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.80) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.79)

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ตารางที่ 3 สรุปผลเปรียบเทียบเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามเพศ

ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียน สาขาการปกครอง	เพศ				t	Sig
	ชาย		หญิง			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1 ด้านการเรียนการสอน	3.98	0.78	4.02	0.72	0.38	0.72
2 ด้านกิจกรรมมหาวิทยาลัย	4.02	0.72	4.12	0.66	0.92	1.54
3 ด้านการวิจัย	4.06	0.68	4.14	0.60	0.88	1.49
4 ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	4.00	0.78	4.08	0.70	0.76	1.52
5 ด้านทุนการศึกษา	3.92	0.84	4.02	0.74	1.12	2.32
รวม	3.96	0.77	4.08	0.68	0.80	1.62

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4 สรุปผลเปรียบเทียบเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามประเภทนักศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียน สาขาการปกครอง	ประเภทนักศึกษา				t	Sig
	ภาคปกติ		ภาคนอกเวลา ราชการ			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1 ด้านการเรียนการสอน	4.01	0.85	4.09	0.72	0.88	1.72
2 ด้านกิจกรรมมหาวิทยาลัย	3.99	0.78	4.16	0.68	1.92	3.14
3 ด้านการวิจัย	3.87	0.89	4.04	0.72	1.68	2.49
4 ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	4.02	0.84	4.13	0.74	0.86	1.52
5 ด้านทุนการศึกษา	3.93	0.89	4.08	0.74	1.42	2.82
รวม	3.96	0.84	4.09	0.74	1.49	2.92

จากตารางที่ 4 พบว่า การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามประเภทนักศึกษา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการวิจัย รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมมหาวิทยาลัย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการทำวิจัยเป็นเรื่องใหม่สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีทำให้ขาดความมั่นใจในการทำวิจัย สอดคล้องกับจากรุจน์ท์ ขวัญแน่น (2559: 62) ได้ศึกษาปัญหาการทำวิจัยและแนวทางการพัฒนาคุณภาพงานวิจัยของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พบว่า ในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนขณะฝึกประสบการณ์สอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ที่ผ่านมาพบว่า “นักศึกษายังขาดความมั่นใจในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ยังขาดความรู้ที่ชัดเจนในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การเขียนโครงร่างการวิจัย และการเขียนรายงานการวิจัยเป็นเรื่องยาก...” โดยสภาพปัญหาการทำวิจัยของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มีประเด็นปัญหาที่พบในภาพรวมอยู่ในระดับมากแยกรายด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ 1) การสำรวจและการวิเคราะห์ปัญหาการวิจัย มีปัญหาระดับมาก 2) การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา มีปัญหาระดับมาก 3) การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ มีปัญหาระดับมาก 4) การสรุปผล มีปัญหาระดับมาก และ 5) การพัฒนาวิธีการแก้ไขปัญหามีปัญหาระดับปานกลาง

2. จากสมมุติฐานการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมุติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาสาขาวิชาการปกครองมีทัศนคติคล้าย ๆ กัน โดยส่วนมากจะมีปัญหาส่วนตัว และครอบครัว โดยส่วนมากจะทำงานพิเศษ หรือทำงานเพื่อส่งตัวเองเรียน สอดคล้องกับฐิตินันท์ ดั่งสุวรรณ ทิปพิพัฒน์ สันตะวัน และสายทิพย์ ยะฟู (2565: 290) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีส่งผลต่อความวิตกกังวลในการเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า อายุ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน ส่วนด้านเพศและประสบการณ์ ในการทำงาน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. จากสมมุติฐานการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามประเภทนักศึกษา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมุติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสาขาวิชามีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งของภาคปกติ และภาคนอกเวลาราชการเหมือนกันไม่ว่าจะเป็นการปฐมนิเทศ การแนะนำหลักสูตร การแนะนำอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา จึงทำให้นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความวิตกกังวลไม่ต่างกัน สอดคล้องกับกนกวรรณ สาโรจน์ (2554) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตวิชาเอกภาษา

เกาหลีชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการศึกษารายวิชา 234121 การฟัง-พูดภาษาเกาหลี 1 พบว่า ผู้เรียนที่อยู่ในกลุ่มต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษารายวิชา 234121 การฟัง-พูดภาษาเกาหลี 1 ในภาพรวมไม่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติ

จากผลการวิจัย สามารถนำข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอน หลักสูตรควรมีการแนะนำอาจารย์ประจำรายวิชา มีข้อมูลอาจารย์ผู้บรรยายในแต่ละรายวิชาให้นักศึกษา มีกระบวนการการลงทะเบียนให้นักศึกษาได้รับทราบ มีข้อมูลข่าวสารเพียงพอในการสื่อสารให้นักศึกษาปฏิบัติ
2. ด้านกิจกรรมมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยควรกำหนดปฏิทินกิจกรรมให้ชัดเจน มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและเกณฑ์การเข้าร่วม ควรลดกิจกรรมบางกิจกรรมลงเพื่อไม่ซ้ำซ้อน
3. ด้านการวิจัย หลักสูตรควรออกแบบกระบวนการเรียนวิจัยให้เวลาเนื้อหามากขึ้น สาขาวิชาควรบูรณาการทำวิจัยกับรายวิชาอื่น ๆ เพื่อลดภาระงานนักศึกษา อาจารย์ผู้บรรยายควรออกแบบการเรียนวิจัยสู่การปฏิบัติจริง
4. ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาขาวิชาควรมีการปฐมนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเชิงรุก ควรกำหนดกระบวนการติดต่อประสานงานให้ ควรมีการแก้ปัญหาความขัดแย้งการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างทันท่วงที
5. ด้านทุนการศึกษา มหาวิทยาลัยควรเพิ่มการให้ทุนนักศึกษาครอบคลุมค่าบำรุงการศึกษา ควรเร่งรัดการให้ทุนให้ทันระยะเวลาการจ่ายค่าบำรุงการศึกษา ควรให้ทุนสำหรับผู้เดือดร้อนจริง ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
2. ควรมีศึกษาการลดความวิตกกังวลของนักศึกษาสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
3. ควรศึกษาแนวทางการให้คำปรึกษาช่วยเหลือนักศึกษาสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

องค์ความรู้ที่ได้

ปัจจัยที่ส่งผลความวิตกกังวลในการเรียนสาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่

ด้านการวิจัย รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมมหาวิทยาลัย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

เอกสารอ้างอิง

- จักรกฤษณ์ โปตาพล และสุพรรณิ บุญหนัก. (2563). สถิติเพื่อการวิจัย และการใช้โปรแกรม SPSS ในการวิจัย. เลย: สำรวยก้อปปี บ้านใหม่.
- จารุพันธ์ ขวัญแน่น. (2559). ปัญหาการทำวิจัยและแนวทางการพัฒนาคุณภาพงานวิจัยของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ครั้งที่ 3, 22 ธันวาคม 2559.
- ฐิตินันท์ ดวงสุวรรณ ทิปพิพัฒน์ สันตะวัน และสายทิพย์ ยะฟู. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อความวิตกกังวลในการเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. วารสารวิจัยวิชาการ, 5(5). กันยายน-ตุลาคม 2565, หน้า 289 – 302.
- กนกวรรณ สาโรจน์. (2554). ความคิดเห็นของนิสิตวิชาเอกภาษาเกาหลีชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการศึกษารายวิชา 234121 การฟัง-พูดภาษาเกาหลี 1. รายงานการวิจัย. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ คณะครุศาสตร์. (2558). หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2558. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วนิดา วาตีเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทีฆทรัพย์. (2560). ระเบียบวิธีวิจัยจากแนวคิดทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- วิทยาเขตศรีล้านช้าง, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2565). แผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2562 – 2565. เลย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สาขาวิชาการปกครอง, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. (2565). รายงานการประเมินตนเองหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาการปกครอง พ.ศ. 2564. เลย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. (2559) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564. [ออนไลน์] https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?Ni d=6422
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement, 30, 607-610.

ภาคผนวก

จริยธรรมการตีพิมพ์

วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ให้ความสำคัญกับการรักษามาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์เผยแพร่บทความ ดังนั้น จึงกำหนดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามหลักการและมาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์อย่างเคร่งครัด ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการและกองบรรณาธิการในวารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ

1. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาและตรวจสอบบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารทุกบทความ โดยพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาบทความกับเป้าหมายและขอบเขตของวารสาร รวมถึงตรวจสอบคุณภาพของบทความตามกระบวนการประเมินคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์
2. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องใช้หลักการในพิจารณาบทความโดยอ้างอิงเหตุผลทางวิชาการเป็นหลัก และต้องไม่มีอคติต่อผู้นิพนธ์บทความและเนื้อหาบทความที่พิจารณาไม่ว่าจะด้วยกรณีใด ๆ ทั้งสิ้น
3. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความ ไม่ว่าจะเป็ประโยชน์ในเชิงธุรกิจหรือในการนำไปเป็นผลงานทางวิชาการของตนเอง
4. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่ปิดกั้น เปลี่ยนแปลง หรือแทรกแซงข้อมูลที่ใช้แลกเปลี่ยนระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความและผู้นิพนธ์บทความ
5. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องปฏิบัติตามกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ของวารสารอย่างเคร่งครัด

บทบาทหน้าที่ของผู้นิพนธ์บทความในวารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ

1. บทความที่ผู้นิพนธ์ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
2. ผู้นิพนธ์บทความต้องทำการอ้างอิงให้ถูกต้องทุกครั้งเมื่อนำผลงานของผู้อื่นมานำเสนอหรืออ้างอิงประกอบในเนื้อหาบทความของตนเอง และต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น
3. หากผลงานทางวิชาการของผู้นิพนธ์เกี่ยวข้องกับการใช้สัตว์ ผู้เข้าร่วม หรืออาสาสมัคร หรือผลการวิจัยมีประเด็นที่ประมาทต่อผู้ให้ข้อมูล ผู้นิพนธ์ควรดำเนินการตามหลักจริยธรรม ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมถึงต้องได้รับความยินยอมก่อนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือแสดงเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ หรือในสัตว์ ทดลองประกอบด้วยทุกครั้ง
4. ผู้นิพนธ์บทความต้องยินยอมโอนลิขสิทธิ์ให้แก่วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการก่อนการตีพิมพ์ และไม่นำผลงานไปเผยแพร่หรือตีพิมพ์กับแหล่งอื่น ๆ หลังจากที่ได้รับ การตีพิมพ์กับวารสารสังคมศาสตร์บูรณาการแล้ว
5. ชื่อผู้นิพนธ์ที่ปรากฏในบทความต้องเป็นผู้ที่มีส่วนในบทความนั้นๆ จริง

บทบาทหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความในวารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ

1. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความ การพิจารณาคุณภาพของบทความต้องคำนึงถึงคุณภาพของบทความเป็นหลัก และพิจารณาบนหลักการและเหตุผลทางวิชาการโดยปราศจากอคติหรือความขัดแย้งส่วนตัว
2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องตระหนักว่าตนเองเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของบทความที่รับประเมินอย่างแท้จริง
3. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่แสวงหาประโยชน์จากบทความที่ตนเองได้ทำการประเมิน
4. หากผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความได้ตรวจสอบแล้วพบว่าบทความที่รับประเมิน เป็นบทความที่คัดลอกผลงานชิ้นอื่น ๆ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบทันที พร้อมแสดงหลักฐานประกอบที่ชัดเจน
5. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องรักษาระยะเวลาประเมินตามกรอบเวลาประเมินที่วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการกำหนด รวมถึงไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความให้ผู้อื่นได้รับรู้

คำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์บทความ

สถานที่ติดต่อเกี่ยวกับบทความ

สำนักงานวารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ

ชั้น 3 สำนักงานรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

253/7 ถนนวิสุทธิเทพ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

โทรศัพท์ 042-830-434, 042-814-978

เว็บไซต์ <https://ojs.mbuslc.ac.th/index.php/issj> อีเมล slc.journal@mbu.ac.th

ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์ ตีพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1.1 บทความพิเศษ บทความทางวิชาการพิเศษ ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการอย่างเข้มข้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการในวงการศึกษา/วิชาชีพ

1.2 บทความทางวิชาการ (Academic Article) ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการที่มีความโดดเด่นเพื่อนำเสนอองค์ความรู้ใหม่สู่สังคม

1.3 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ มาก่อน

1.4 บทความปริทรรศน์ (Review Article) เป็นบทความที่รวบรวมความรู้จากตำรา หนังสือ และวารสารใหม่ หรือจากผลงานและประสบการณ์ของผู้พิมพ์มาเรียบเรียงขึ้น โดยมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์วิจารณ์เปรียบเทียบกัน

1.5 ปกิณกะ (Miscellany) ได้แก่ บทความทบทวนความรู้ เรื่องแปล ย่อความจากวารสารต่างประเทศ การแสดงความคิดเห็น วิจารณ์ แนะนำเครื่องมือใหม่ ตำราหรือหนังสือใหม่ที่น่าสนใจ หรือข่าวการประชุมทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ

การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้พิมพ์ควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความ ให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความนี้ให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร จะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความ จนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

รูปแบบการจัดเตรียมบทความ

1. **ภาษา** เป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์และชื่อบัญญัติตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน ควรหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาอังกฤษในข้อความ ยกเว้นกรณีจำเป็น ให้เขียนคำศัพท์ภาษาไทยตามด้วยวงเล็บภาษาอังกฤษ ให้ใช้ตัวเล็กทั้งหมดยกเว้นชื่อเฉพาะต้องขึ้นต้นด้วยตัวอักษรใหญ่ บทความส่วนที่เป็นภาษาอังกฤษควรให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะส่งต้นฉบับ

2. การพิมพ์ ให้จัดพิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด โดยจัดหน้ากระดาษขนาด A4 ตั้งค่าระยะขอบกระดาษบน/ล่าง 1 นิ้ว, ซ้าย/ขวา 1 นิ้ว

ชื่อเรื่อง ต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง ภาษาไทยพิมพ์ด้วยรูปแบบตัวอักษร TH Sarabun PSK ขนาด 18 พอยต์ และพิมพ์ภาษาอังกฤษ ด้วยรูปแบบตัวอักษร Times New Roman ขนาด 14 พอยต์

ชื่อผู้นิพนธ์ สังกัด/หน่วยงาน และ E-mail (อีเมลใส่เฉพาะผู้นิพนธ์บทความคนที่ 1) ของผู้ร่วมหรือที่ปรึกษาทุกคน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเรียงจากผู้นิพนธ์บทความ¹ ผู้ร่วมนิพนธ์^{2,3,4} ตำแหน่งใต้ชื่อเรื่อง เยื้องชิดฝั่งขวาของหน้ากระดาษ ภาษาไทยพิมพ์ด้วยรูปแบบตัวอักษร TH Sarabun PSK ขนาด 16 พอยต์ และพิมพ์ภาษาอังกฤษด้วยรูปแบบตัวอักษร Times New Roman ขนาด 11 พอยต์

การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย ภาษาไทยพิมพ์ด้วยรูปแบบตัวอักษร TH Sarabun PSK ขนาด 18 พอยต์ ตัวหนา และพิมพ์ภาษาอังกฤษด้วยรูปแบบตัวอักษร Times New Roman ขนาด 14 พอยต์ ตัวหนา

เนื้อหา พิมพ์ด้วยรูปแบบตัวอักษร TH Sarabun PSK ขนาด 16 พอยต์ ส่วน Abstract พิมพ์ภาษาอังกฤษด้วยรูปแบบตัวอักษร Times New Roman ขนาด 12 พอยต์

3. **จำนวนหน้า** บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความวิจารณ์หนังสือ และงานวิชาการอื่น ๆ ตั้งแต่หัวข้อเรื่องจนถึงเอกสารอ้างอิงควรมีความยาวไม่เกิน 15 หน้า กระดาษ ขนาด A4

4. **การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ** ใช้เป็นตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centered learning) เป็นต้น

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัย
- 3) วัตถุประสงค์การวิจัย
- 4) สมมุติฐานการวิจัย (ถ้ามี)
- 5) ระเบียบวิธีวิจัย
- 6) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง
- 7) อภิปรายผล/วิจารณ์
- 8) ข้อเสนอแนะ
- 9) เอกสารอ้างอิง (References)

บทความพิเศษ บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction)
- 3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 4) บทสรุป (Conclusion)
- 5) เอกสารอ้างอิง (References)

บทความวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทนำ (Introduction)
- 2) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 3) บทวิจารณ์
- 4) คุณค่าของหนังสือ
- 5) เอกสารอ้างอิง (References)

ตัวอย่างการจัดพิมพ์บทความวิจัย

หน้ากระดาษขนาด A4

↓ 1 นิ้ว

← 1 นิ้ว

→ 1 นิ้ว

ชื่อบทความภาษาไทย (TH Sarabun PSK 20 pt ตัวหนา)
TITLE IN ENGLISH (Times New Roman 14 pt ตัวหนา)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนบทความ (TH Sarabun PSK 16 pt ตัวหนา)
หน่วยงานต้นสังกัด (TH Sarabun PSK 16 pt)
Author (Times New Roman 12 pt ตัวหนา)
Affiliated agency (Times New Roman 11 pt)
Corresponding Author E-mail (Times New Roman 11 pt)

บทคัดย่อ (TH Sarabun PSK 18 pt ตัวหนา)
(รวมแล้วไม่เกิน 500 คำ) (TH Sarabun PSK 16 pt)

คำสำคัญ:

Abstract (Times New Roman 14 pt ตัวหนา)
(สอดคล้องกับภาษาไทย) (Times New Roman 12 pt)

Keywords: (Times New Roman 14 pt)

บทนำ (TH Sarabun PSK 18 pt ตัวหนา)
(ความเป็นมา ความสำคัญ และเหตุผลในการทำวิจัย) (TH Sarabun PSK 16 pt)

วัตถุประสงค์การวิจัย (TH Sarabun PSK 18 pt ตัวหนา)
(วัตถุประสงค์) (TH Sarabun PSK 16 pt)

ระเบียบวิธีวิจัย (TH Sarabun PSK 18 pt ตัวหนา)
(ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล) (TH Sarabun PSK 16 pt)

ผลการวิจัย (TH Sarabun PSK 18 pt ตัวหนา)
(ตอบวัตถุประสงค์) (TH Sarabun PSK 16 pt)

อภิปรายผล (TH Sarabun PSK 18 pt ตัวหนา)
(อภิปรายเฉพาะประเด็นสำคัญ) (TH Sarabun PSK 16 pt)

ข้อเสนอแนะ (TH Sarabun PSK 18 pt ตัวหนา)
(ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย) (TH Sarabun PSK 16 pt)

เอกสารอ้างอิง (TH Sarabun PSK 18 pt ตัวหนา)
(เฉพาะที่ปรากฏในบทความเท่านั้น) (TH Sarabun PSK 16 pt)

↑ 1 นิ้ว

ตัวอย่างการจัดพิมพ์บทความวิชาการทั่วไป

หน้ากระดาษขนาด A4

↓ 1 นิ้ว

← 1 นิ้ว

1 นิ้ว

1 นิ้ว

ชื่อบทความภาษาไทย (TH Sarabun PSK 18 pt)
TITLE IN ENGLISH (Times New Roman 14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนบทความ (TH Sarabun PSK 16 pt)
หน่วยงานต้นสังกัด (TH Sarabun PSK 16 pt)
Author (Times New Roman 12 pt)
Affiliated agency (Times New Roman 11 pt)
Corresponding Author E-mail (Times New Roman 11 pt)

บทคัดย่อ (TH Sarabun PSK 18 pt)
(รวมแล้วไม่เกิน 500 คำ) (TH Sarabun PSK 16 pt)

คำสำคัญ:

Abstract (Times New Roman 14 pt)
(สอดคล้องกับภาษาไทย) (Times New Roman 12 pt)

Keywords:

บทนำ (TH Sarabun PSK 18 pt)
(ความเป็นมา ความสำคัญ และเหตุผลในการทำวิจัย) (TH Sarabun PSK 16 pt)

เนื้อเรื่อง (TH Sarabun PSK 18 pt)
(เนื้อเรื่องตามประเด็นที่นำเสนอ) (TH Sarabun PSK 16 pt)

บทสรุป (TH Sarabun PSK 18 pt)
(สรุปสาระสำคัญของบทความตามเนื้อหาที่ได้กล่าวมา) (TH Sarabun PSK 16 pt)

เอกสารอ้างอิง (TH Sarabun PSK 18 pt)
(เฉพาะที่ปรากฏในบทความเท่านั้น) (TH Sarabun PSK 16 pt)

1 นิ้ว ↑

หลักเกณฑ์ในการเขียนเอกสารอ้างอิง

ใช้รูปแบบ APA (6th Edition) เป็นมาตรฐาน โดยสามารถดูตัวอย่างวิธีการเขียนเอกสารอ้างอิง ที่ถูกต้องเพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์ของ APA <http://www.apastyle.org>

1. การเขียนอ้างอิงในเนื้อหา

1.1 การอ้างอิงหน้าข้อความ ชื่อผู้แต่ง/(ปีที่พิมพ์)...

ตัวอย่าง สุขพัฒน์ อนนธ์จารย์ (2539) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติการฐาน.....

1.2 การอ้างอิงหลังข้อความ (ชื่อผู้แต่ง,/ปีที่พิมพ์,/เลขหน้า)

ตัวอย่าง เพียงแต่ทำให้จิตใจลอดโปร่ง ผ่องใส เป็นกุศลจิตเกิดขึ้นชั่วครู่หนึ่ง ๆ พร้อมกับความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น (สุขพัฒน์ อนนธ์จารย์, 2550 : 55)

2. การเขียนเอกสารอ้างอิงส่วนท้ายเรื่อง

2.1 หนังสือ

ชื่อผู้เขียน./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อหนังสือ./ (ครั้งที่พิมพ์)./สถานที่พิมพ์./สำนักพิมพ์.
กรณีไม่มีชื่อผู้เขียน ชื่อหนังสือ./สถานที่พิมพ์./สำนักพิมพ์.

ในกรณีที่ชื่อผู้เขียนมีจำนวนตั้งแต่ 2 คน (ผู้เขียน1 และ ผู้เขียน2)

ในกรณีที่ชื่อผู้เขียนมีจำนวนตั้งแต่ 3-7 คน (ผู้เขียน1 ผู้เขียน2 ผู้เขียน3 ผู้เขียน4 ผู้เขียน5 ผู้เขียน6 และผู้เขียน7)

ในกรณีที่ชื่อผู้เขียนมีจำนวนตั้งแต่ 8 คน (ชื่อผู้เขียนคนที่ 1 และคณะ)

ตัวอย่าง

พระเทพบัณฑิต (ธรมิต ชาติโร). (2560). *พระพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์นาคสามโลก.

สุขพัฒน์ อนนธ์จารย์. (2560). *รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์*. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์นาคสามโลก.

Lamoureux, M. (2013). *Internal controls handbook : The power sector and NERC compliance*. North Charleston : Create Space Independent Publishing Platform.

2.2 บทความ

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บรรณาธิการ),/ชื่อหนังสือ./ (ครั้งที่พิมพ์)./ (เลขหน้า)./สถานที่พิมพ์./สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

ชาติติยา กรรณสูต. (2547). การสังเคราะห์ผลการศึกษาวิจัยคุณธรรม พฤติกรรม ความซื่อสัตย์ของคนไทย: การเชื่อมโยงสู่นโยบาย. ในชาติติยา กรรณสูตและขวัญรัก สุขสมฤทัย(บรรณาธิการ). *รายงานการวิจัยคุณธรรมพฤติกรรม ความซื่อสัตย์ของคนไทย*. (9-125). กรุงเทพฯ ฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.

2.3 วิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์และสารนิพนธ์

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์และสารนิพนธ์./ (ปีที่พิมพ์)./ ชื่อวิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์และสารนิพนธ์./ ระดับวิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์และสารนิพนธ์./ ชื่อมหาวิทยาลัย

ตัวอย่าง

ธนวัฒน์ ชาวโพธิ์. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

2.4 บทความในวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปีที่พิมพ์)./ ชื่อบทความ./ ชื่อวารสาร./ ปีที่หรือเล่มที่/ (ฉบับที่(ถ้ามี))./ เดือน./ เลขหน้า.

ตัวอย่าง

จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2559). การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์. 5(1). มกราคม-มิถุนายน. 9-23.

2.5 รายงานการวิจัย

ชื่อผู้เขียน./ (ปีที่เผยแพร่)./ ชื่อเรื่อง./ (รายงานการวิจัย)./ สถานที่พิมพ์./ สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

พระมหาภาสิต สุขวรรณดี (สุภาสิด). (2547). รายงานการวิจัยการรักษาศิล 5 ของนักศึกษาภาคสมทบ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

2.6 บทความจากหนังสือพิมพ์

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปี./ เดือนที่พิมพ์./ วันที่/ เดือน)./ ชื่อบทความ./ ชื่อหนังสือพิมพ์./ เลขหน้า.

ตัวอย่าง

ไตรรัตน์ สุนทรประภัสสร. (2540, 8 พฤศจิกายน). อนาคตจีน-อเมริกา. เดลินิวส์, 6.

Kamnuansilpa, P. (2015, June 20). Lottery reform is running out of chances. *Bangkok Post*, 9.

2.7 แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์

ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่เผยแพร่)./ชื่อเรื่อง./ออนไลน์./สืบค้นเมื่อ/วัน/เดือน/ปี./แหล่งสืบค้น/แหล่งสารสนเทศ.

ตัวอย่าง

พระธรรมโกศาจารย์ (ศ.ดร.ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2555). ธรรมประกาศโนบาย. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2555. แหล่งสืบค้น <http://www.buddhismth.com/index.php?lay=show&ac=article&id=538970572&Ntype=9>.

CNN Wire Staff. (2011). How U.S. forces killed Osama bin Laden. *Online*. Retrieved on May 3 2011. from <http://www.cnn.com/2011/WORLD/asiapcf/05/02/bin.laden.raid/index.html>

2.8 รายงานการประชุมวิชาการหรือการสัมมนาทางวิชาการ

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ใน/ชื่อเอกสารการประชุมหรือสัมมนา. (เลขหน้า). /สถานที่พิมพ์./สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

นิตย โจรณ์รัตนวาณิช และสิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์. (2549). การศึกษาวิเคราะห์และออกแบบระบบการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. ใน *เวทีนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 3* (48-50). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

2.9 เอกสารของหน่วยงานที่ไม่เป็นเล่ม

ชื่อหน่วยงาน./ (ปีที่พิมพ์./วันที่/เดือน)./ชื่อของเอกสาร./เลขที่ของเอกสาร (ถ้ามี).

ตัวอย่าง (จดหมายเหตุ)

กรมศิลปากร. (2445, 27 พฤศจิกายน). *ลายพระหัตถ์กรมหลวงดำรงราชานุภาพกราบทูลกรมหลวงเทวะวงษ์วโรปการ*. เลขที่3/197.

ตัวอย่าง (คำสั่ง)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2549, 21 มีนาคม). *เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย*. คำสั่งที่ 0577/2549.

ตัวอย่าง (ประกาศ)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2549, 23 มิถุนายน). *เรื่อง เกณฑ์การทดสอบและการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ 2)*. ประกาศมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

ตัวอย่าง (ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง)

รอบรู้นานาชาติ. (2549). กรุงเทพฯ: ภัทรินทร์.

ตัวอย่าง (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์และไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์)

ส. กลิ่นหอมหวล. (ม.ป.ป.). แม่คะนึ่ง-น้ำค้างแข็ง คืออะไร. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

